

Az egyszerűsített vállalkozói adó 2018. évi legfontosabb szabályai

Az egyszerűsített vállalkozói adó (továbbiakban: eva) az általános forgalmi adóval együtt számítva 30 millió forintot meg nem haladó éves bevételt elérő adózók számára kínál választási lehetőséget annak érdekében, hogy nyilvántartási kötelezettségeik egyszerűsödjenek és egyben adóterhelésük is mérséklődjön. Az adózó az evával összefüggő adókötelezettségeinek teljesítése során elsősorban az Eva tv.¹ rendelkezéseit köteles alkalmazni, de – más adónemekhez hasonlóan – az Art.² és az Air³ előírásait is figyelembe kell vennie.

Az eva hatálya alá bejelentkezhet⁴

- az egyéni vállalkozó:
 - az Evtv.⁵ szerint egyéni vállalkozóként nyilvántartott személy⁶,
 - a közjegyző,
 - az önálló bírósági végrehajtó,
 - az egyéni szabadalmi ügyvivő,
 - az ügyvéd (kivéve, amennyiben az ügyvédi tevékenységet ügyvédi iroda tagjaként vagy alkalmazott ügyvédként folytatja),
 - a szolgáltató állatorvosi tevékenység gyakorlására jogosító igazolvánnyal rendelkező magánszemély,
- az egyéni cég⁷;
- a korlátolt felelősségű társaság, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, a végrehajtói iroda, az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, a közjegyzői iroda és az erdőbirtokossági társulat, a betéti társaság és a közkereseti társaság (a továbbiakban együttesen: jogi személyek).

Az eva a következő adónemeket váltja ki:

- **egyéni vállalkozók esetében:**
 - a vállalkozói személyi jövedelemadót és a vállalkozói osztalékalap utáni adót (kivéve az evás időszakot megelőzően érvényesített olyan kedvezmények utáni adó összegét, amelyet amiatt kell megfizetnie az adózónak, mert a kedvezmény érvényesítéséhez rendelt feltételeknek nem felelt meg) vagy az átalányadót, valamint az adóalany az adóévre nem köteles a személyi jövedelemadóról bevallást benyújtani, ha arra a Szja tv.⁸ szerint kizárólag egyéni vállalkozói jogállása miatt lenne kötelezett⁹;
 - az általános forgalmi adót (kivéve: az V. részben ismertetett eseteket).
- **a gazdasági társaságok, egyéni cégek esetében:**
 - a társasági adót (kivéve: egyes adóalap- és adókedvezmények feltételeinek evás időszakban való nem teljesítése esetén, lásd a III. 2.4. pontban);
 - a tagnak juttatott osztalék utáni személyi jövedelemadót;
 - a vállalkozásból kivont jövedelem utáni személyi jövedelemadót;
 - az általános forgalmi adót (kivéve az V. részben ismertetett eseteket).

¹ Az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló 2002. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Eva tv.).

² Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény.

³ Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény.

⁴ Eva tv. 2. § (2) bekezdés.

⁵ Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény (a továbbiakban: Evtv.).

⁶ Az egyéni vállalkozók nyilvántartása (Evtv. 11-13. §).

⁷ Az Evtv.-ben egyéni cégként meghatározott jogalany.

⁸ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.).

⁹ Eva tv. 17. § (3) és (5) bekezdés.

I. Bejelentkezés és az azzal kapcsolatos nyilatkozatok

I. 1. Az evát választó új adózók bejelentkezése

Az Eva tv. hatálya alá a feltételeknek megfelelő új adózók az adóévet megelőző év december 20-áig jelentkezhetnek be az erre rendszeresített külön nyomtatványon¹⁰. A bejelentését az adózó december 20-áig minden kötelezettség nélkül írásban visszavonhatja.

A bejelentkezési határidő jogvesztő, így a határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye.¹¹

A leírtak a gyakorlatban azt jelentik, hogy amennyiben például egy egyéni vállalkozó december 10-én bejelentkezik, majd a bejelentését december 18-án írásba visszavonja, akkor ezt jogszerűen megteheti.

Ugyanakkor a bejelentés visszavonására december 20-át követően már nincs lehetősége, éppen úgy, mint arra sem, hogy a bejelentését az említett időpont után tegye meg.

A bejelentés akkor tehető meg, ha az adózó már a bejelentés időpontjában megfelel az adóalanyiség választásának és az adóalanyiség évére vonatkozó valamennyi feltételnek, valamint nincs az állami adóhatóságnál, vámhatóságnál, önkormányzati adóhatóságnál ezer forintot meghaladó nyilvántartott adótartozása. E tényekről a bejelentkezés alkalmával az arra rendszeresített nyomtatványon nyilatkozni kell.¹²

Az Eva tv. kiegészült a 24. §-al, amely kimondja, hogy az eva-alanyiség választására utoljára a 2018. évben van lehetőség¹³. Mindez azt jelenti, hogy azon adózó aki 2019. évtől eva-alanyként kívánja tevékenységét tovább folytatni – és az ehhez szükséges feltételeknek megfelel –, 2018. december 20. napjáig jelentkezhetnek be az Eva tv. hatálya alá. Ezt követően erre nincs lehetősége. Ezzel összefüggésben a bejelentkezésre irányadó szabályok 2018. december 21-ével hatályon kívül kerülnek.¹⁴

Az adózóra az adóévben nem lehet az eva-alanyra vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni, ha a bejelentkezését jogszerűen nem tehetné volna meg, vagy a kijelentkezést jogszerűtlenül nem tette meg.¹⁵

A közkereseti társaságok, a betéti társaságok és az egyéni cégek választhatnak, hogy a nyilvántartásaikat a számviteli törvény¹⁶ szabályai szerint a kettős könyvvitel rendszerében, vagy az Eva tv. bevételi nyilvántartásra vonatkozó szabályai szerint vezetik. A nyilvántartás vezetésével összefüggő választásról az adóalanyiség választásának időpontjáig nyilatkozni kell, az nem változtatható meg, és nem is vonható vissza az adóalanyiség időszaka alatt¹⁷.

A korlátolt felelősségű társaságnak, a szövetkezetnek, a lakásszövetkezetnek, a végrehajtói irodának, az ügyvédi irodának, a szabadalmi ügyvivői irodának, a közjegyzői irodának és az

¹⁰ Az adózó bejelentkezését a T103-as, illetve a T203-as nyomtatványon teheti meg. Az Eva tv. hatálya alól kijelentkezni szintén ezeken a nyomtatványokon lehet.

¹¹ Eva tv. 10. § (1) bekezdés.

¹² Eva tv. 10. § (2) bekezdés.

¹³ Egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról, valamint a bevándorlási különadóról szóló 2018. évi XLI. törvény (a továbbiakban Módtv.) 31. §

¹⁴ Módtv. 32. §

¹⁵ Eva tv. 10. § (6) bekezdés.

¹⁶ A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli törvény).

¹⁷ Eva tv. 4. § (3) bekezdés.

erdőbirtokossági társulatnak a kettős könyvvitel rendszerében kell teljesíteniük nyilvántartási kötelezettségüket.¹⁸

I. 2. Adóalanyiség megszűnése¹⁹

Amennyiben az adóalany a következő adóévben már nem kíván az eva szerint adózni, akkor ezt december 20-áig az erre a célra rendszeresített nyomtatványon jelentheti be az állami adóhatóságnak, azonban az említett időpontig a bejelentését írásban visszavonhatja.

Az adóalany köteles a bejelentést megtenni, ha december 20-án nem felel meg az Eva tv.-ben meghatározott bármely feltételnek, vagy az állami adóhatóságnál, a vámhatóságnál, az önkormányzati adóhatóságnál ezer forintot meghaladó nyilvántartott adótartozása van.

Az eva alanyiség megszűnését lásd részletesebben a IX. részben.

II. Az adóalanyiség választásának feltételei

Az evás adóévet megelőző naptári évre és az azt megelőző adóévre vonatkozó feltételek

Az adóalany akkor teljesítheti adókötelezettségét az Eva tv. rendelkezései szerint, ha az adóévet (2018. évet) megelőző naptári évben és az azt megelőző adóévben (2017. évben és a 2016. évben)

- egyéni vállalkozóként folyamatosan végezte a tevékenységét, azzal, hogy a folyamatos tevékenység végzésére és a bevétel elérésére irányuló feltétel nem vonatkozik arra az egyéni vállalkozóra, aki a tevékenységét vagy szolgáltatását szünetelteti, továbbá arra, aki a családok támogatásáról szóló törvényben²⁰ meghatározott gyermekgondozási segélyben (gyermekgondozást segítő ellátásban) vagy a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvényben²¹ meghatározott gyermekgondozási díjban részesül;²²
- a jogi személy és az egyéni cég nem alakult át (ideértve az egyesülést és a szétválást is), valamint a jogi személyben, az egyéni cégben (az öröklést kivéve) új tag (új tagok együttesen) nem szerzett (szereztek) 50 százalékot meghaladó szavazati jogot biztosító részesedést;
- az adóhatóság nem rendelte el véglegesen számla vagy nyugtaadási kötelezettség ismételt elmulasztása miatt mulasztási bírság kiszabását;
- 2016-ban és 2017-ben az Áfa tv.²³ szerint nem volt kötelezett a használt ingóságokra, műalkotásokra, gyűjteménydarabokra és régiségekre vonatkozó vagy az utazásszervezési szolgáltatásra vonatkozó különös adózási szabályok alkalmazására;
- nem állt végelszámolás, bíróság által jogerősen elrendelt felszámolás hatálya alatt;
- az egyéni vállalkozó az általa végzett termékértékesítés, vagy szolgáltatásnyújtás alapján bevételt, a jogi személy és az egyéni cég a számviteli törvény előírásainak megfelelően árbevételt (vagy annak megfelelő bevételt) számolt el.²⁴

Az előzőeken túlmenően az a személy lehet az eva alanya, akinek/amelynek

¹⁸ Eva tv. 4. § (2)-(3) bekezdés.

¹⁹ Eva tv. 10. § (3)-(4) bekezdés.

²⁰ Az 1998. évi LXXXIV. törvény.

²¹ Az 1997. évi LXXXIII. törvény.

²² Eva tv. 2. § (8) bekezdés.

²³ Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (továbbiakban: Áfa tv.).

²⁴ Eva tv. 2. § (3) bekezdés.

- az adóévet megelőző második adóévben éves szintre átszámított, az Áfa tv. előírásainak megfelelően áthárított általános forgalmi adóval növelt bevétele a 30 millió forintot nem haladta meg;
- az adóévet megelőző adóévben ésszerűen várható éves szintre átszámított, az Áfa tv. előírásainak megfelelően áthárított általános forgalmi adóval növelt bevétele a 30 millió forintot nem haladja meg.²⁵

Az evás adóalanyiság választásának további feltételei:

- az adóalany ésszerűen várható bevétele az adóévben a 30 millió forintot nem haladja meg és
- az evás adóévben nem folytat:
 - a jövedéki adóról szóló törvény²⁶ hatálya alá tartozó tevékenységet;
 - a vámjogszabályokban meghatározott közvetett képviselői tevékenységet
- belföldi pénzforgalmi bankszámlával rendelkezik,²⁷ kivéve, ha a tevékenységét szünetelteti.

A jogi személy és az egyéni cég – az előzőeken túlmenően – csak akkor lehet az eva alanya, ha az adóévben

- a) valamennyi tagja magánszemély (ideértve az MRP szervezetet is);
- b) más jogi személyben nem rendelkezik részesedéssel (kivéve, ha az a szövetkezeti hitelintézet által kibocsátott részjegy, vagy nyilvánosan működő részvénytársaság nyilvánosan forgalomba hozott részvénye),
azzal, hogy az a) pontban meghatározott feltétel teljesülését nem érinti az adózó tulajdonában lévő saját üzletrész.²⁸

III. Áttérési szabályok

III. 1. Áttérés a személyi jövedelemadó törvény hatálya alól evára

Az egyéni vállalkozó esetében az Eva tv. szerinti adóalanyiság első adóévet megelőző adóév utolsó napján megszerzett vállalkozói bevételnek kell tekinteni minden olyan, öt egyéni vállalkozói tevékenységére tekintettel megillető ellenértéket, amelyről kiállított számla, egyszerűsített számla szerinti teljesítési időpont megelőzi az e törvény szerinti adóalanyiság első adóévet. A bejelentés évében az egyéni vállalkozásból származó éves jövedelem megállapításakor az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetésére vonatkozó előírások szerint a meglévő készletekkel kapcsolatos bevételt meg kell állapítani és azt mindaddig adóalapot nem érintő bevételként kell nyilvántartani, amíg az egyéni vállalkozó e törvény előírásai szerint teljesíti adókötelezettségét vagy – ezt megszüntetve – az Szja tv. szerinti átalányadózást alkalmazza.²⁹

A megszűnés szabályai szerint megállapított készletek értékét – az adóalanyiság 2018. évre való választása esetén – a 2017. évi bevallásban (17SZJA bevallásban) szerepeltetni kell.

Amennyiben az adózó a Szja tv. hatálya alatt kisvállalkozói kedvezményt, kisvállalkozói adókedvezményt érvényesített, fejlesztési tartalék, vagy foglalkoztatási kedvezmény címén csökkentette a bevételét, akkor a kedvezmények végleges érvényesítésére vonatkozó szabályok az evás időszak alatt is vonatkoznak rá. Ez azt jelenti, ha például a kisvállalkozói kedvezmény alapjául szolgáló tárgyi eszközöket értékesíti, átsorolja, stb. az Szja tv-ben meghatározott idő-

²⁵ Eva tv. 2. § (4) bekezdés.

²⁶ 2017. VII. 1-től a jövedéki adóról szóló törvény (Eva tv. 2. § (5) bekezdés b) pontja).

²⁷ Eva tv. 2. § (5) bekezdés.

²⁸ Eva tv. 2. § (7) bekezdés.

²⁹ Eva tv. 17. § (1)-(2) bekezdés.

szakon belül, akkor az adott tárgyi eszközre tekintettel nyilvántartott kisvállalkozói kedvezmény kétszeresének adóját a kedvezmény érvényesítésének évében alkalmazott adókulccsal vállalkozói személyi jövedelemadó címén meg kell fizetnie.³⁰ A fizetendő adót a 18SZJA bevallásban kell majd bevallani.

III. 2. Áttérés a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény hatálya alól az evára

A vállalkozásnak a Tao. tv.³¹ előírása alapján a jogutód nélküli megszűnésre irányadó rendelkezéseit kell alkalmazni.

Ennek tartalmi elemei a következők:

III. 2. 1.

Az evát választó adózónak 2018. május 31-éig a 1771 számú bevallást kell benyújtania a 2017. évi társasági adókötelezettségéről.

A jogi személy és az egyéni cég, ha a 2018. adóévre vonatkozó bejelentését jogszerűen nem tehetné volna meg, akkor a bejelentés jogszerűtlenségére vonatkozó nyilatkozat megtételének napjáig, vagy a bejelentés jogszerűtlenségét megállapító adóhatósági határozat jogerőre emelkedésének napjától (amennyiben a nyilatkozattétel nem történt meg) számított 30 napon belül köteles a bejelentés adóévére (2017. évre) vonatkozóan a társasági adóról a 1729 számú adóbevallást benyújtani.³² A bejelentés adóévére az adózó által benyújtott megszűnő adóbevallás (1771) törléséről az állami adóhatóság hivatalból intézkedik.

III. 2. 2.

Az adózó a bejelentés adóévére vonatkozó társasági adóbevallásában adóelőleget nem vall be és a bejelentést követő adóévre társasági adóelőleget nem fizet.³³ Az adóhatóság a korábban bevallott adóelőleget hivatalból törli az adózó adószámlájáról. Amennyiben az adóévre vonatkozó bejelentést az adózó jogszerűen nem tehetné volna meg, akkor nem mentesül az adóelőleg-fizetés elmulasztásának jogkövetkezménye alól.

III. 2. 3.

Az Eva tv. szerinti bevételi nyilvántartás vezetését választó közkereseti társaságnak és betéti társaságnak, egyéni cégnek az üzleti évre (2017. évre) vonatkozó beszámolója alapján, a beszámoló letétbe helyezésére előírt határidőig kell megállapítania az osztalék utáni adót kiváltó adót.³⁴ Ez azt jelenti, hogy a 2018. január 1-je előtt keletkezett vagyonnövekményüknek meghatározott – nem tárgyi eszközben, immateriális javakban megtestesülő – része után osztalék utáni adót kiváltó adót kell fizetni. Ezt az adót három év alatt, egyenlő részletekben (a személyi jövedelemadó számla számra) kell megfizetni.³⁵

<u><i>a beszámoló mérlegében kimutatott</i></u>	<u><i>a beszámoló egyszerűsített mérlegében kimutatott</i></u>
± Eredménytartalék	± Eredménytartalék
+ Saját elhatározásból lekött tartalék	+ Saját elhatározásból lekött tartalék
± Adózott eredmény	

³⁰ Eva tv. 17. § (5) bekezdés és Szja tv. 49/B. § (11) bekezdés.

³¹ A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao. tv.).

³² Eva tv. 22.§ (4) bekezdés b) pontja.

³³ Eva tv. 19. § (2) bekezdés.

³⁴ Eva tv. 18. § (1)-(2) bekezdés.

³⁵ Eva tv. 18. § (3) bekezdés.

+ Jóváhagyott osztalék, részesedés alapján a taggal szemben fennálló kötelezettség – Immateriális javak és tárgyi eszközök könyv szerinti értéke (ide nem értve a vagyoni betétként szerzett eszközöket, illetve az értékhelyesbítést)	± Adózott eredmény + Jóváhagyott osztalék, részesedés alapján a taggal szemben fennálló kötelezettség – Immateriális javak és tárgyi eszközök könyv szerinti értéke (ide nem értve a vagyoni betétként szerzett eszközöket)
– A mérlegben kimutatott osztalékelőleg követelés könyv szerinti értékével (feltéve, hogy az előleget a beszámoló elfogadásakor osztalékként jóváhagyták)	
± Adóalap	

Az adó mértéke a pozitív adóalap 15 százaléka, amely összeget a közkereseti társaságnak és a betéti társaságnak, az egyéni cégnek a 1771 számú bevallásban kell szerepeltetnie.

III. 2. 4.

A Tao. tv. hatálya alól kikerült adózóknak a megszűnő bevallásban figyelembe kell venni a Tao. tv. szerinti korrekciós tételeket, amelyeket a Tao. tv. 7-8., 16., 18. §-a, illetve a 3. számú melléklete tartalmaz.

Az eva választása előtt igénybe vett kedvezmények elvesztésének jogkövetkezményei:

Az Eva tv. hatálya alá bejelentkezett adózó a jogutód nélküli megszűnésre irányadó rendelkezések szerint már nem tartozik a Tao. tv. hatálya alá, azonban az evás időszakot megelőzően a Tao. tv. előírásai szerint érvényesített kedvezményekkel kapcsolatban terhelheti társasági adófizetési kötelezettség – ha a kedvezményre a megszerzett jogosultságot elveszítette –, amelyet az adókötelezettséget kiváltó eseményt követő eva bevallásban kell bevallani. Ezek az esetek a következők³⁶:

- Amennyiben az adózó a Tao. tv. hatálya alatt kis- és középvállalkozási adóalap-kedvezményt³⁷ érvényesített, és a kedvezmény alapjául szolgáló beruházást nem helyezi üzembe, illetve nem veszi használatba vagy elidegeníti (értékesíti, apportálja, térítés nélkül átadja stb.) a kedvezmény igénybevételének adóévét követő negyedik adóév utolsó napjáig, akkor az adóalap-csökkentésnél figyelembe vett összeg kétszeresének megfelelő összeg után a társasági adót meg kell fizetnie.
- Ha az eva előtti időszakban a mikrovállalkozás érvényesítette a foglalkoztatás növeléséhez kapcsolódó adóalap-kedvezményt³⁸, és utóbb az evás időszak alatt a létszáma csökken, akkor az eva alanyiség alatt társasági adó visszafizetési kötelezettsége keletkezik a Tao. tv. rendelkezései szerint.
- A fejlesztési tartalék képzés címén érvényesített adóalap-kedvezmény³⁹ miatt a lekötés évében hatályos mértékű társasági adó és az arra felszámított késedelmi pótlék terheli az eva alanyt az adózás előtti eredményt csökkentő tételként érvényesített összeg azon része után, amelyet eva alanyként a lekötés évét követő négy éven belül nem beruházási célra fordít, illetve a 4. adóév végéig nem használ fel.
- A kis- és középvállalkozások adókedvezménye⁴⁰ miatti társasági adókötelezettség és késedelmi pótlék terheli az eva alanyt abban az esetben, ha a hitelszerződés megkötésének évét követő 4 éven belül a beruházást nem helyezi üzembe – kivéve, ha az

³⁶ Eva tv. 19. § (1) bekezdés.

³⁷ Tao. tv. 7. § (1) bekezdés zs) pont.

³⁸ Tao. tv. 7. § (1) bekezdés y) pont.

³⁹ Tao. tv. 7. § (1) bekezdés f) pont.

⁴⁰ Tao. tv. 22/A. §.

üzembe helyezés elháríthatatlan külső ok miatti megrongálódás következtében maradt el –, vagy, ha a tárgyi eszközt az üzembe helyezés adóévében vagy az azt követő 3 évben elidegeníti.

III. 2. 5. Számviteli szabályozás

A piaci szereplők tájékoztatása érdekében a beszámoló kiegészítő mellékletében az Eva tv. szerinti nyilvántartás választására utalni kell.

A korlátolt felelősségű társaság, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az erdőbirtokossági társulat, a végrehajtói iroda, az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda és a közjegyzői iroda, illetve választásának megfelelően a közkereseti társaság, a betéti társaság és az egyéni cég az évával összefüggő nyilvántartási kötelezettségeit a számviteli törvény előírásai szerint a kettős könyvvitel rendszerében teljesíti.

A beszámoló készítési kötelezettség nem vonatkozik a közkereseti és a betéti társaságra, az egyéni cégre, amennyiben az az adóalanyiság fennállása alatt az Eva tv. szerinti bevételi nyilvántartást vezet.

III. 2. 6. A tagnak juttatott bevétel adókötelezettsége az eva hatálya alatt

- A jogi személy és az egyéni cég adóalanyt, továbbá magánszemély tagját, volt tagját (örökösét) az adóévben nem terheli - a jogi személy és az egyéni cég adóalany által juttatott bevétel alapján - az osztalék utáni személyi jövedelemadóval és a vállalkozásból kivont jövedelem utáni személyi jövedelemadóval összefüggésben adókötelezettség⁴¹.
- A jogi személy és az egyéni cég a tagja, volt tagja (örököse) részére tagi jogviszonyára tekintettel juttatott bevételt (ide nem értve a tag személyes közreműködésének és a tag által teljesített mellékszolgáltatásnak a díját) a tag, a volt tag jövedelmének meghatározásakor nem kell figyelembe venni.⁴²
- A Szja tv.-nek és az Art.-nak egyes, a kifizetőt terhelő adó mellett adható juttatásokra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni a közkereseti társaságnak, a betéti társaságnak és az egyéni cégnek abban az esetben, ha olyan immateriális jószágot vagy tárgyi eszközt ad ingyenesen vagy kedvezményesen magánszemély részére, amely eszköz könyv szerinti értéke alapján az osztalék utáni adót kiváltó adó alapját csökkentette.⁴³
- Az első bekezdésben foglaltaktól eltérően amennyiben a számviteli törvény hatálya alá tartozó jogi személy és egyéni cég adóalany az adóalanyiságának időszaka alatt az első üzleti évének nyitó adatai között kimutatott saját tőke terhére juttat bevételt tagja, volt tagja (örököse) részére, akkor az adóalany a Szja tv.-nek az osztalékból (osztalékkelőlegből) származó jövedelemre, vagy a vállalkozásból kivont jövedelemre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.
A saját tőke terhére juttatott bevétellel esik egy tekintet alá az adóalany által a jóváhagyott osztalék, részesedés, a jegyzett tőke leszállítása vagy a tagi jogviszony megszűnésére tekintettel, tagjával (örökösével) szemben az adóalanyisága első üzleti évének nyitó adatai között kimutatott kötelezettség is.⁴⁴

⁴¹ Eva tv. 18.§ (4) bekezdés.

⁴² Eva tv. 18. § (5) bekezdés.

⁴³ Eva tv. 18. § (6) bekezdés.

⁴⁴ Eva tv. 18. § (7) bekezdés.

Az említett forrásokat és a források változását az adózó elkülönítetten tartja nyilván. E nyilvántartásban az adóalany az adóalanyiság időszaka alatt az adózott eredményt, ha az veszteség az adóalanyiság időszaka alatt keletkezett eredménytartalék terhére, ha az erre már nem nyújt fedezetet, akkor a korábban keletkezett eredménytartalék terhére számolja el. Ha az adóalany tagja, volt tagja (örököse) részére tagi jogviszonyára tekintettel juttat bevételt (ide nem értve a tag személyes közreműködésének és a tag által teljesített mellékszolgáltatásnak a díját) akkor az adózó választhat, hogy azt az adóalanyiság időszaka alatt keletkezett eredménytartalék terhére, vagy a korábban keletkezett eredménytartalék terhére számolja el.⁴⁶ (A számviteli törvény 39. § (3) bekezdése alapján az osztalék forrásául az előző üzleti évi adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartalék szolgál.)

A fenti módosítás választási lehetőséget biztosít az eva-alanyok számára tekintetben, hogy a tagok, volt tagok részére a tagi jogviszonyra tekintettel juttatott bevételek forrását maguk jelölhetik meg, vagyis osztalékfizetéskor eldönthetik, hogy mely időszak eredménytartalékának a terhére veszik figyelembe az adott juttatást. Ezzel megszűnik a korábban érvényben lévő kötelező sorrendiség. A módosítás 2018. július 26-án lépett hatályba, azzal, hogy a kapcsolódó átmeneti rendelkezés értelmében az adózó erre irányuló válasza alapján már 2018. adóévre alkalmazhatja.⁴⁷

- Abban az esetben is, ha a számviteli törvény hatálya alól kikerülő közkereseti társaság, betéti társaság és az egyéni cég a tagi jogviszony megszűnésére tekintettel az utolsó üzleti éve beszámolójának mérlegében kimutatott kötelezettség alapján juttat bevételt a társaság volt tagjának vagy e tag örökösének, akkor ilyen esetben a Szja tv. vállalkozásból kivont jövedelemre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.⁴⁸

III. 2. 7. Az osztalékból származó jövedelem, vállalkozásból kivont jövedelem, árfolyamnyereségből származó jövedelem meghatározása az adóalanyiság megszűnése esetén

- Ha a jogi személy és az egyéni cég adóalanyisága az adóévet követő üzleti évtől nem áll fenn, az adóév utolsó napján vele tagi jogviszonyban álló magánszemélynél az osztalékból származó jövedelem, a vállalkozásból kivont jövedelem, valamint az árfolyamnyereségből származó jövedelem meghatározásakor a magánszemélyre részesedése alapján arányosan jutó részt a magánszemély adózott vagyonából a vállalkozásba befektetett összegnek kell tekinteni:
 - az evával összefüggő nyilvántartási kötelezettségeit a számviteli törvény előírásai szerint teljesítő adózónál az adóalanyiság időszaka alatt keletkezett eredménytartalékot és adózott eredményt;
 - az evával összefüggő nyilvántartási kötelezettségeit nem a számviteli törvény előírásai szerint teljesítő adózónál az adóalanyiság utolsó adóévet követő üzleti év nyitó mérlegében kimutatott saját tőkét (levonva belőle a nyitó mérlegben kimutatott értékelési tartalékot és az osztalék utáni adót kiváltó adó alapját csökkentő tételként elszámolt immateriális jószág, tárgyi eszköz értékének azt a részét, amely meghaladja az egyes, a kifizetőt terhelő adó mellett adható juttatásként ingyenesen vagy kedvezményesen - a magánszemély részére átadott ezen immateriális jószág és tárgyi eszköz adóalapot képező könyv szerinti értékét).⁴⁹

III. 3. Az áfa adóalanyiság megszűnéséhez kapcsolódó adókötelezettség

⁴⁶ Eva tv. 18. § (8) bekezdés.

⁴⁷ Eva tv. 23. § (7) bekezdés.

⁴⁸ Eva tv. 18. § (9) bekezdés.

⁴⁹ Eva tv. 18. § (11) bekezdés.

Az adózó áfa adóalanyisága az Eva tv. hatálya alá való bejelentkezés következményeként megszűnik (annak ellenére, hogy eva adóalanyként is figyelemmel kell lennie az Áfa tv. egyes előírásaira, és egyes esetekben áfa bevallási, áfa-fizetési kötelezettség is terheli). Az áfa adóalanyiség megszűnésével összefüggésben az Eva tv. speciális rendelkezéseit kell figyelembe venni. Az adózónak az áfa adóalanyiség megszűnéséhez kapcsolódóan áfa fizetési kötelezettségét az Eva tv. hatálya alá történő bejelentkezése napját is magában foglaló adó-megállapítási időszakról benyújtott áfa-bevallásában kell szerepeltetnie, és az ezen bevalláshoz kapcsolódó fizetési határidőig kell megfizetnie. Az áfa adóalany – az alanyi adómentes áfa adóalany kivételével⁵⁰ – az áfa adóalanyisága megszűnésével összefüggésben az előzőek szerinti adó-megállapítási időszakról benyújtott áfa bevallásában a következők szerint keletkező adófizetési kötelezettséget kell szerepeltetnie:

- Amennyiben a vagyon egy részét az adózó az áfa adóalanyként történő megszűnéssel egyidejűleg kivonja bevételszerző tevékenysége alól, a kivont vagyon után az Áfa tv-nek a bevételszerző tevékenységből történő termékkivonásra vonatkozó szabályai szerint keletkezik adófizetési kötelezettsége.⁵¹ Így az áfa adóalanyként beszerzett olyan termék után, amelyet az adózó eva adóalanyként nem fog a vállalkozási tevékenységében hasznosítani, fizetendő áfát kell szerepeltetnie az utolsó adó-megállapítási időszakról benyújtandó áfa-bevallásában, feltéve, hogy az adott termékkel összefüggésben levonható áfája volt.⁵²
- A bejelentés évében beszerzett tárgyi eszköz (ideértve az ingatlant is) és a bejelentés évében tárgyi eszközre fizetett előleg (ideértve az ingatlanra fizetett előleget is) tekintetében az adózót adófizetési kötelezettség terheli. Az adózó az adófizetési kötelezettségét – a megszűnésre, mint termékértékesítésre tekintettel – az Áfa tv-nek a tárgyi eszközre vonatkozó különös szabályai szerint köteles teljesíteni (azzal az eltéréssel, hogy a tárgyi eszközre fizetett előleget is tárgyi eszköz beszerzéseként kell figyelembe vennie).⁵³ Így például, ha az adózó 2014-től vált eva-alannyá és 2013-ban az Áfa tv. általános szabályai szerint adózott, az utolsó adó-megállapítási időszakról benyújtandó áfa-bevallásában fizetendő adót kell szerepeltetnie azoknak a tárgyi eszközöknek a tekintetében, amelyeket 2013-ban szerzett be, illetve amelyekre 2013-ban előleget fizetett. A fizetendő adó a tárgyi eszköz rendeltetészerű használatba vételének hónapjától számított 60 hónapnak – ingatlan esetén 240 hónapnak – a hátralévő hónapjaira időarányosan eső előzetesen felszámított adó összege.⁵⁴

Természetesen a megszűnő áfa adóalany az utolsó bevallásában az előzőek szerinti speciális szabályok alapján megállapított adófizetési kötelezettségen kívül az Áfa tv. előírásainak megfelelően megállapított, az adott adó-elszámolási időszakban keletkezett adófizetési kötelezettségét és az ugyanezen adó-elszámolási időszakban levonható előzetesen felszámított adóját is szerepeltetnie kell. Amennyiben pl. a 2017-től eva adóalannyá váló adózó olyan Áfa tv. 58. § szerinti (időszakos elszámolású) ügyletet teljesít, amelynek a teljesítési időpontja (például a számla kibocsátásának időpontja) 2016. évi, az ügylet után az adózónak még áfa fizetési kötelezettsége keletkezik, melyet az áfa bevallásában kell szerepeltetnie, még akkor is, ha az elszámolási időszak részben vagy egészben 2017. évi. Amennyiben pl. a 2017-től eva adóalannyá váló adózó olyan Áfa tv. 58. § hatálya alá tartozó ügyletet teljesít, amelynek a teljesítési időpontja 2017. évi, az ügyletet az áfa bevallásban már nem kell szerepeltetni, függet-

⁵⁰ Eva tv. 16. § (1) bekezdés e) pont.

⁵¹ Eva tv. 16. § (1) bekezdés a) pont.

⁵² Áfa tv. 11. § (1) bekezdés.

⁵³ Eva tv. 16. § (1) bekezdés c) pont.

⁵⁴ Áfa tv. 136. §.

lenül attól, hogy az elszámolási időszak egészben vagy részben 2016. évi. [Az Áfa tv. 61. §-a alapján halasztásra jogosult adóalanynak figyelemmel kell lennie arra is, hogy az áfa adóalanyisága megszűnésével a halasztásra jogosultsága is megszűnik.]

Amennyiben az adózónak a megszűnéshez kapcsolódó áfa-bevallásában meghatározott elszámolandó adója negatív, az adóhatóság az adó-visszaigénylési kérelmet teljesíti.⁵⁵ Az eva adóalannyá válással egyidejűleg az adózó jogalanyisága nem szűnik meg, ennek megfelelően az eva adóalany az áfa adóalanyként kibocsátott számláját korrigálhatja, az áfa adóalanyiság időszakára vonatkozóan önellenőrzést végezhet.

IV. Az eva alapja, mértéke, bevallása és megfizetése

IV. 1. Bevétel

Az eva alapja az adóévben megszerzett összes bevétel, melyet módosítani kell a törvényben meghatározott korrekciós tételekkel.⁵⁶ Az adó mértéke a pozitív adóalap 37 százaléka.⁵⁷ Ha az adóalany bevétele és az összes bevételt növelő összeg együttesen meghaladja az adóalanyiság választására jogosító 30 millió forintos értékhatárt, akkor az értékhatárt meghaladó rész után az eva mértéke 50 százalék.⁵⁸

Bevételnek minősül az egyéni vállalkozók és a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó közkereseti társaságok, betéti társaságok, egyéni cégek esetében a vállalkozási (gazdasági) tevékenységükkel összefüggésben vagy arra tekintettel bármely jogcímen és bármely formában mástól megszerzett vagyoni érték, ideértve az áthárított általános forgalmi adót is.

A számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalany esetén bevételnek minősül a számviteli törvény rendelkezései szerint elszámolt (a beszámoló eredménykimutatásában kimutatott) árbevétel, bevétel.

A bevétel minősítésével kapcsolatos további tudnivalók a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó adózónál

Vagyoni érték különösen a pénz, az utalvány (ideértve különösen a kereskedelmi utalványt és minden más hasonló jegyet, bont, kupont, valamint egyéb tanúsítványt, amely egy vagy több személy árujára vagy szolgáltatására cserélhető, illetőleg egy vagy több személy esetében is alkalmazható kötelezettség csökkentésére), a dolog, az értékpapír, az igénybe vett szolgáltatás és a forgalomképes vagy egyébként értékkel bíró jog, valamint az adóalany javára elengedett kötelezettség, vagy átvállalt tartozás.⁵⁹

Utalvány esetében bevétel az az összeg, amely értékben az utalvány termékre, szolgáltatásra cserélhető, illetőleg kötelezettség csökkentésére felhasználható⁶⁰. Nem pénzben megszerzett vagyoni érték esetében a bevétel a vagyoni értéknek a megszerzése időpontjára megállapított szokásos piaci ára. Szokásos piaci ár az az ellenérték, amelyet független felek összehasonlítható körülmények között egymás között érvényesítenek, vagy érvényesítenének.⁶¹

Elengedett, elévült kötelezettség és más által átvállalt tartozás esetében a bevétel az adóalany megszűnt kötelezettségének, illetve megszűnt tartozásának összege.⁶²

⁵⁵ Eva tv. 16. § (1) bekezdés d) pont.

⁵⁶ Eva tv. 5. § (1) bekezdés.

⁵⁷ Eva tv. 9. §. (1) bekezdés.

⁵⁸ Eva tv. 9. §. (2) bekezdés.

⁵⁹ Eva tv. 6. § (2) bekezdés.

⁶⁰ Eva tv. 6. § (5) bekezdés.

⁶¹ Eva tv. 6. § (6) bekezdés.

⁶² Eva tv. 6. § (7) bekezdés.

Ha a bevételt külföldi fizetőeszközben fejezték ki, az átszámításhoz azt az utolsó, a bizonylat kibocsátásának napján – más esetben a bevétel megszerzésének a napján – érvényes, az adott külföldi pénznem valamely egységének forintban kifejezett eladási árát kell alkalmazni, amelyet belföldön pénzváltási engedéllyel rendelkező hitelintézet devizában jegyez. Abban az esetben, ha az adott külföldi pénznemnek ilyen jegyzése nincs, a forintra történő átszámításhoz azt az adott külföldi pénznem valamely egységének euróban kifejezett ellenértékét kell alapul venni, amelyet a Magyar Nemzeti Bank a bizonylat kibocsátásának napját – más esetben a bevétel megszerzésének a napját – megelőző naptári negyedévére vonatkozóan tesz közzé.⁶³

A számviteli törvény hatálya alá nem tartozó adózónál nem minősül bevételnek:

- az a vagyoni érték, amelyet az adóalany köteles visszaszolgáltatni (így különösen a kapott kölcsön, hitel, a tag vagyoni hozzájárulása);
- az adózó által korábban átadott vagyoni érték az adóalany (ideértve a tevékenységét folytató özvegyet, örököst is) részére nem ellenértékként (ellenszolgáltatásként) történő visszaszolgáltatásakor (ideértve különösen a nyújtott kölcsön, hitel visszafizetett összegét és a visszatérített adót, valamint az adóalanyiség időszaka előtt megszerzett értékpapír átruházása révén megszerzett ellenértékből azt a részt, amely nem haladja meg az értékpapírnak az adóalanyiség első adóévet megelőző üzleti év utolsó napjára vonatkozóan a számviteli törvény rendelkezései szerint megállapított könyv szerinti értékét, de ide nem értve különösen a nyújtott kölcsönre, hitelre kapott kamatot);
- az a vagyoni érték, amelynek a megszerzése alapjául szolgáló jogviszony keletkezésének napjára vonatkozóan megállapított szokásos piaci árát az adóalany köteles megfizetni; ha azonban az adóalany csak a szokásos piaci ár egy részének megfizetésére köteles, akkor a szokásos piaci árból a fizetési kötelezettséget meghaladó rész bevételnek minősül;
- az egyéni vállalkozó adóalany esetében magánszemélyként, nem a vállalkozási tevékenységgel összefüggésben kapott vagyoni érték (így különösen az ápolási díj, a biztosító szolgáltatása).⁶⁴

Az eva alapjának megállapításakor az alábbi **bevétel növelő jogcímeket** kell figyelembe venni.

- Valamennyi eva alanyánál növeli a bevételt a kapcsolt vállalkozástól kapott bevétel.⁶⁵
- Egyéni vállalkozók esetében növeli a bevételt az adóalanyiség megszűnésének évében az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetésére vonatkozó előírásoknak megfelelően megállapított készlet értéke, kivéve, ha az adóalanyiség megszüntetését követően az egyéni vállalkozó az átalányadót választja. Növeli a megszűnés szabályai szerint nyilvántartott készlet értéke a bevételt akkor is, ha a magánszemély az egyéni vállalkozói tevékenységét megszünteti.⁶⁶
- A számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalany esetében az eva alapjának megállapításakor a bevételt növeli a kapott előleg.⁶⁷

⁶³ Eva tv. 6. § (8) bekezdés.

⁶⁴ Eva tv. 6. § (3) bekezdés.

⁶⁵ Eva tv. 5. § (2) bekezdés a) pont.

⁶⁶ Eva tv. 8. § (4) bekezdés.

⁶⁷ Eva tv. 5. § (4) bekezdés a) pont.

- A számviteli törvény hatálya alá nem tartozó adózónál a bejelentés adóévet követő első adóévben az eva alapjának megállapításakor az összes bevételt növeli az a bevétel, amelyet az adóévet megelőző üzleti évre vonatkozóan a beszámoló mérlegében a passzív időbeli elhatárolások között, az egyszerűsített mérlegben a tevékenységhez jogszabály vagy államközi megállapodás alapján kapott vissza nem térítendő támogatás alapján a kötelezettségek között mutatott ki.⁶⁸

Az eva alapjának megállapításakor az alábbi **bevétel csökkentő jogcíme**ket kell figyelembe venni.

- Valamennyi eva alanyánál csökkenti a bevételt a jogszabály vagy jogerős bírósági, illetve hatósági határozat alapján kapott kártérítés, kártalanítás, sérelemdíj összege, valamint a vállalkozói tevékenységhez használt vagyontárgyak károsodására vagy megsemmisülésére tekintettel a károkozótól vagy annak felelősségbiztosítójától, vagy harmadik személytől káreseménnyel kapcsolatosan kapott bevétel, az adóalany biztosítójától elemi kárra tekintettel kapott bevételként elszámolt kártérítés összege, továbbá a költségek fedezetére vagy fejlesztési célra folyósított támogatás összege.⁶⁹
- Ha az adóévben az adóalany olyan bevételt szerzett (mutatott ki), amelynek alapján személyi jövedelemadó, társasági adó, kisadózó vállalkozások tételes adója vagy általános forgalmi adó megállapítására (volt) kötelezett, az eva alapját csökkentheti a bevétel azon részével, amelyre az említett adót megállapította.⁷⁰ (A számla módosítás címén az eredeti és a módosított összeg különbözete az adóalapot korrigálja.)
- A számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalany esetében az eva alapjának megállapításakor az adóévben megszerzett összes bevételt csökkenti a megszerzett összes bevétel növeléseként elszámolt kapott előlegből az adóévben a teljesítésre tekintettel elszámolt, vagy visszafizetett összeg⁷¹, illetve az az adóévi bevétel, amelyet a számviteli törvény rendelkezései szerint az egyszeres könyvvitelről a kettős könyvvitelre való átterés miatt nyitást követő korrekciós tételként számolt el.⁷²
- A számviteli törvény hatálya alá nem tartozó adóalany esetén csökkenti a bevételt az adóévet megelőző bármely üzleti évre vonatkozóan az a bevétel, amelyet a mérlegben az aktív időbeli elhatárolások között mutatott ki,- amelyet a bejelentés üzleti évre vonatkozóan az egyszerűsített mérlegben kimutatott vevőkkel szembeni követelés alapján számolt el.⁷³
- Átmeneti szabály értelmében a jogszabályi kötelezettség alapján tárgyévben visszafizetett támogatás összege az egyszerűsített vállalkozói adó alapját csökkenti, ha az a támogatás folyósításakor az egyszerűsített vállalkozó adó alapját képezte.⁷⁴

⁶⁸ Eva tv. 8. § (2) bekezdés a-b) pont.

⁶⁹ Eva tv. 5. § (5) bekezdés.

⁷⁰ Eva tv. 8. § (6) bekezdés.

⁷¹ Eva tv. 5. § (4) bekezdés b) pont.

⁷² Eva tv. 8. § (5) bekezdés.

⁷³ Eva tv. 8. § (1) bekezdés.

⁷⁴ Eva tv. 23. § (5) bekezdés.

Amennyiben az eva hatálya alá bejelentkezett egyéni vállalkozó egyben őstermelő is, akkor a kétféle tevékenységgel összefüggő, de fel nem osztható költségeket a bevételek arányában meg kell osztani azzal, ha az őstermelő bevétele 8 millió forintot nem haladja meg (kistermelőnek tekinthető), akkor a kistermelői tevékenységére az átalányadózást is választhatja.⁷⁵

A bevétel megszerzésének időpontja

A számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalanyoknál a számviteli törvény szerint meghatározott időpontot kell a bevétel megszerzésének időpontjaként alapul venni.⁷⁶

A többi adóalanynál (egyéni vállalkozó és az Eva tv. szerinti bevételi nyilvántartást választó közkereseti társaság és betéti társaság, egyéni cég) a bevétel megszerzésének időpontja⁷⁷:

- a. pénz esetében az átvétel, a jóváírás napja;
- b. dolog, értékpapír, váltó, csekk és más hasonló okirat esetében a bevétel megszerzésének időpontja az átvétel, dematerializált értékpapír esetében az értékpapírszámlán való jóváírás napja;
- c. igénybe vett szolgáltatás esetében az a nap, amelyen a szolgáltatás nyújtójának az Áfa tv. rendelkezései szerinti teljesítési időponttal adófizetési kötelezettsége keletkezik, vagy keletkezne (függetlenül attól, hogy a szolgáltatás nyújtója az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett vagy sem);
- d. forgalomképes, vagy egyébként értékkel bíró jog esetében az a nap, amelytől kezdődően az adóalany a jog gyakorlására, átengedésére, vagy megszüntetésére jogosult;
- e. elengedett, elévült kötelezettség és átvállalt tartozásnál az a nap, amelyen a kötelezettség, illetve tartozás megszűnik.

Az előzőekben nem említett esetben a bevétel megszerzésének időpontja az a nap, amelytől kezdődően az adóalany a bevétel tárgyát képező vagyoni értékkel rendelkezni jogosult.

A bevétel megszerzésének időpontja egyéni vállalkozó, a bevételi nyilvántartást vezető közkereseti és betéti társaság, egyéni cég esetében – az előzőekben foglaltaktól eltérően – a bizonylat kibocsátásának napját követő 30. nap, ha az egyéni vállalkozó, a közkereseti társaság és a betéti társaság, egyéni cég a bevételt az előzőekben felsorolt időpontig még nem szerezte meg. Bizonylat módosítás esetén az Áfa tv.-nek a számlázásra vonatkozó X. fejezetében előírtaknak megfelelően kibocsátott bizonylat kibocsátásának napján kell a bevételi nyilvántartást a módosítás összegével – értelemszerűen – módosítani.⁷⁸

IV. 2. Az adóelőleg, adó bevallása és megfizetése valamennyi evát választó adóalany esetében

Az evát adóévenként kell megállapítani, valamint bevallani. Az adóév a naptári évnek felel meg. A (‘43 jelű) **bevallás benyújtásának határideje** egyéni vállalkozók és a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó közkereseti és betéti társaság, egyéni cég esetében az adóévet követő év **február 25-e**, míg a számviteli törvény hatálya alá tartozó adózó esetében az adóévet követő év **május 31-e**.

Az adóalanyiság **évközi megszűnése** esetén a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó adóalanyoknak az adóalanyiság megszűnését követő **30. napig**, a számviteli törvény hatálya alá tartozóknak az adóalanyiság **megszűnésének hónapját követő ötödik hónap utolsó napjáig** kell a bevallást benyújtaniuk.⁷⁹

⁷⁵ Eva tv. 17. § (4) bekezdés a) pont.

⁷⁶ Eva tv. 7. § (1) bekezdés.

⁷⁷ Eva tv. 7. § (2)-(6) bekezdés.

⁷⁸ Eva tv. 7. §. (7) bekezdés.

⁷⁹ Eva tv. 11. § (1)-(3) bekezdései.

Az adóalany az adóév első három negyedévére negyedévenként (a negyedévet követő hónap 12-éig) adóelőleget fizet. Az adóelőleg alapja az adott negyedévben elszámolt összes bevétel, módosítva a korrekciós tételekkel, mely után az adó mértéke 37 százalék⁸⁰. Az adózó az egyes negyedévekre megállapított adóelőleget az adóévre vonatkozó bevallásban vallja be⁸¹.

Az eva hatálya alá tartozó adózóra is vonatkozik a feltöltési kötelezettség, ami azt jelenti, hogy az adóévben december 20-áig a várható éves adó összegére ki kell egészítenie az adóelőleg összegét.⁸² A feltöltéshez december 20-áig külön bevallási kötelezettség nem társul, az adóelőleg-kiegészítést az adóévre vonatkozó – az adóévet követő év február 25-ig, vagy május 31-éig benyújtandó – bevallásban kell szerepeltetni.

Az adóévre megállapított eva összegét – az adóévben már befizetett adóelőlegek (ideértve a feltöltési kötelezettség címén befizetett összeget is) beszámításával – a bevallás benyújtására előírt határidőig kell megfizetni.

Az adó és az adóelőleg megfizetésének időpontja az a nap, amelyen az adózó belföldi pénzforgalmi bankszámláját az azt vezető hitelintézet megterhelte.

Amennyiben az adóévben már befizetett előleg összege meghaladja az adóévre megállapított evát, akkor az adózó a különbözetet, a bevallás beérkezésének napjától, de legkorábban a bevallás benyújtására előírt naptól jogosult visszaigényelni a 17-es számú nyomtatványon.

A különbözetet az adóhatóság az adózó belföldi pénzforgalmi bankszámlájára utalja vissza.⁸³

V. Eva alanyként teljesítendő áfa-kötelezettség

Az eva alanyát áfa fizetési kötelezettség terheli:

- a termékimport után,
- vagyonkivonás esetén,
- az Európai Közösségen (továbbiakban: Közösség) belüli termékbeszerzés esetén,
- az Áfa tv. előírásai szerint fordított adózás alá eső belföldi ügyletek után termékbeszerzőként, szolgáltatás igénybevevőként,
- szolgáltatás igénybevevőként a külfölditől igénybevett, az Áfa tv. előírásai szerint belföldön teljesülő szolgáltatások után.

A termékimportot terhelő áfát a vámhatóság határozattal állapítja meg (veti ki).⁸⁴ Minden egyéb esetben az adózónak önadózás útján kell az adófizetési kötelezettségét teljesítenie, az adófizetési kötelezettséggel járó ügylet jellemzőitől függően a megfizetendő áfát az eva-bevallásban vagy a 1886-os számú (speciális) áfa-bevallásban kell szerepeltetni.

Az eva adóalanyának – az előzőek szerinti áfa fizetési kötelezettségei ellenére – áfa-levonási joga nincs, még az eva adóalanyisága megszűnését követően újra áfa adóalannyá váló adózó sem gyakorolhat adólevonási jogot az eva adóalanyiság időszakában megvalósult ügyletekkel összefüggésben.⁸⁵

A közösségi adószámmal rendelkező eva adóalanyt bevallási, összesítő nyilatkozat benyújtási kötelezettség terheli a Közösség más tagállamában illetőséggel bíró adóalannal létesített kereskedelmi kapcsolatra tekintettel olyan ügyletekkel összefüggésben is, amelyeket nem terhel áfa (Közösségen belüli adómentes termékértékesítés és egyes – az Áfa tv. előírásai alapján – a

⁸⁰ Eva tv. 12. § (1) bekezdés.

⁸¹ Eva tv. 11. § (4) bekezdés.

⁸² Eva tv. 12. § (4) bekezdés.

⁸³ Eva tv. 12. § (5)-(6) bekezdés.

⁸⁴ Áfa tv. 155. § (1) bekezdés.

⁸⁵ Eva tv. 16. § (6) bekezdés.

Közösség másik tagállamában teljesített szolgáltatások).⁸⁶ Az eva adóalanyának kötelező közösségi adószámmal rendelkeznie abban az esetben, ha

- a Közösség más tagállamaiból történt termékbeszerzései adó nélkül számított, összesített ellenértéke éves szinten a 10 000 eurós (2,5 millió forintos) értékhatárt meghaladja,⁸⁷
- a Közösség más tagállamaiból történt termékbeszerzései adó nélkül számított, összesített ellenértéke éves szinten a 10 000 eurós (2,5 millió forintos) értékhatárt nem éri el ugyan, de arra az adózó belföldi adófizetési kötelezettséget választ,⁸⁸
- Közösségen belüli termékértékesítést végez,⁸⁹
- a Közösség más tagállamában illetőséggel bíró adóalanynak szolgáltatást nyújt, vagy ilyen adóalanytól szolgáltatást vesz igénybe.⁹⁰

[Az állami adó- és vámhatóság az adózó kérelme alapján, a bejelentés napjával – az adóév közben is – törli az adózó közösségi adószámát, ha bejelenti, hogy a Közösség más tagállamában illetőséggel bíró adóalanyal kereskedelmi kapcsolata nincs.]

V. 1. Vagyonkivonás

Amennyiben az adózó az eva adóalanyiságát megelőzően, áfa adóalanyként beszerzett olyan terméket von ki a bevételszerző tevékenysége köréből (pl. azt ingyenesen más tulajdonába adja, a továbbiakban magáncélra hasznosítja), amelynek a beszerzésével összefüggésben áfa-levonási jogot érvényesíthetett, akkor a kivonáskor áfa-fizetési kötelezettsége keletkezik (feltéve, hogy az adózónak az eva adóalannyá válásával összefüggésben az adott termékre – a III. 3. szerint – nem volt áfa-fizetési kötelezettsége). A vagyonnak a bevételszerző tevékenységből való kivonása után – ide értve az adózóként való megszűnés (a gazdasági tevékenység megszüntetése) időpontjában történő termékkivonás esetét is – az Áfa tv.-nek a vállalkozásból történő termékkivonásra vonatkozó szabályai szerint keletkezik adókötelezettség.⁹¹ [Az Áfa tv. előírásának megfelelően ellenérték fejében történő termékértékesítésnek minősül az is, ha az adóalany a terméket vállalkozásának köréből kivonva, azt saját vagy alkalmazottai magán-szükségleteinek kielégítésére, vagy általában, vállalkozásától idegen célok elérésére ingyenesen felhasználja, illetőleg azt más tulajdonába ingyenesen átengedi, feltéve, hogy a termék, vagy annak alkotórészeinek beszerzéséhez kapcsolódóan az adóalanyt egészben vagy részben adólevonási jog illette meg.⁹²] Az áfa alapját a vállalkozásból kivont terméknek – vagy az ahhoz hasonló terméknek – a teljesítéskor (vagyis a terméknek a vállalkozásból való kivonáskor) megállapított beszerzési ára, vagy az ahhoz hasonló termék teljesítéskor megállapított beszerzési ára, ilyen ár hiányában a kivonás időpontjában megállapított előállítási költsége⁹³ képezi, melyet a termékre vonatkozó adómérték⁹⁴ alkalmazásával megállapított áfa terhel. A vagyon kivonására tekintettel fizetendő áfát az adózónak az eva-bevallásában kell szerepeltetnie és az eva-bevallás benyújtására előírt határidőig kell megfizetnie.

V. 2. Belföldi fordított adózás alá eső ügyletek

Az Áfa tv. előírásainak megfelelően egyes, belföldön nyilvántartásba vett adózók között megvalósuló ügyletek esetében a főszabálytól eltérően nem a termék értékesítője, a szolgáltatás

⁸⁶ Art. 2. számú melléklet I/B/3.5 alpont, 4/A. számú melléklet.

⁸⁷ Áfa tv. 20. § (1) bekezdés d) pont, 257/B. § (2)-(4) bekezdések.

⁸⁸ Áfa tv. 20. § (5) bekezdés d) pont.

⁸⁹ Áfa tv. 257/B. §, Eva tv. 16. § (4) bekezdés.

⁹⁰ Áfa tv. 257/B. §, Eva tv. 16. § (4) bekezdés.

⁹¹ Eva tv. 16. § (1) bekezdés b.) pont.

⁹² Áfa tv. 11. § (1) bekezdés.

⁹³ Áfa tv. 68. §.

⁹⁴ Áfa tv. 82. §.

nyújtója az adófizetésre kötelezett, hanem a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője. Az ilyen ügyletek után termékbeszerzőként, szolgáltatás igénybevevőként az eva adóalanyt is áfa-fizetési kötelezettség terheli.⁹⁵ Az áfa-fizetési kötelezettségnek a terméket beszerző, szolgáltatást igénybe vevő eva adóalanyra történő áthelyeződésének feltétele, hogy

- a termék értékesítője illetve a szolgáltatás nyújtója belföldön nyilvántartásba vett áfa adóalany, vagy eva adóalany legyen,
- a termék értékesítőjének, a szolgáltatás nyújtójának ne legyen olyan – Áfa tv-ben szabályozott – jogállása, amelynek alapján tőle az adó fizetése nem lenne követelhető (pl. a termék értékesítője ne alanyi adómentes minőségében járjon el).⁹⁶

Az áfa-fizetési kötelezettségnek a terméket beszerző, szolgáltatást igénybe vevő eva adóalanyra történő áthelyeződésének tartalmi feltétele, hogy a felek között a következő ügyletek valamelyike valósuljon meg:⁹⁷

- építési-szerelési munkával létrehozott, az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzendő ingatlan átadása a jogosultnak (megrendelőnek), még abban az esetben is, ha a teljesítéshez szükséges anyagokat és egyéb termékeket a jogosult bocsátotta rendelkezésre,
- építési-szerelési illetve egyéb szerelési szolgáltatás, amennyiben ez a szolgáltatás ingatlan létrehozatalára, bővítésére, átalakítására vagy egyéb megváltoztatására – ideértve az ingatlan bontással történő megszüntetését is – irányul, feltéve, hogy az ingatlan létrehozatala, bővítése, átalakítása vagy egyéb megváltoztatása építési hatósági engedély köteles vagy építési hatósági tudomásul vételi eljáráshoz vagy egyszerű bejelentéshez kötött;
- termékértékesítéshez, szolgáltatásnyújtáshoz történő munkaerő kölcsönzés, kirendelés, illetve személyzetnek a rendelkezésre bocsátása, illetve iskolaszövetkezet, közérdekű nyugdíjas szövetkezet szolgáltatásának igénybevétele,
- az Áfa tv. 6. számú mellékletében meghatározott termék (pl. fémhulladék, műanyag hulladék, üvegcserep, papír hulladék) értékesítése,
- az értékesítő választása alapján adóköteles ingatlan-értékesítés,
- adós és hitelezői viszonylatban olyan termék értékesítése, amely dologi biztosítékként lejárt követelés kielégítésének érvényesítésére irányul,
- felszámolási vagy bármely más, fizetése képtelenséget jogerősen megállapító eljárás hatálya alatt az adózó tárgyi eszközként használt termékének értékesítése; és az adózó egyéb, a teljesítéskor szokásos piaci árát tekintve százezer forintnak megfelelő pénzüsszeget meghaladó termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása,
- üvegházhatású gáz kibocsátására jogosító vagyoni értékű jog átruházása,
- az Áfa tv. 6/A mellékletében meghatározott gabonák, olajos magvak értékesítése,
- az Áfa tv. 6/B. mellékletében meghatározott acélipari termékek értékesítése, amennyiben azok nem tartoznak az Áfa tv. XVI. Fejezet szerinti különös rendelkezések hatálya alá.

A termékbeszerzőként, szolgáltatás igénybevevőként fizetendő áfát az eva alanyának az eva-bevallásában kell szerepeltetnie és az eva-bevallás benyújtására előírt határidőig kell megfizetnie.

Tekintettel arra, hogy az Áfa tv. 6/A. és 6/B. sz. mellékleteiben felsorolt termékek értékesítéséhez, illetve beszerzéséhez kapcsolódó Art. 31/A. § (1)-(4) bekezdései szerinti nyilatkozattételi kötelezettség kizárólag az áfa-alanyokra vonatkozik, így az eva-alany az általa teljesített Áfa tv. 6/A és 6/B mellékletek szerinti termékek értékesítése, illetve beszerzése esetén az említett nyilatkozattételre nem köteles.

⁹⁵ Eva tv. 16. § (2) bekezdés d.) pont.

⁹⁶ Áfa tv. 142. § (3)-(4) bekezdés.

⁹⁷ Áfa tv. 142. § (1) bekezdés.

[Az előzőeknek megfelelő tartalmú ügylet esetén az eva alanyáról is áthelyeződik az áfa-fizetési kötelezettség a tőle terméket beszerző, szolgáltatást igénybevevő belföldön nyilvántartásba vett eva illetve áfa adóalanyra (feltéve, hogy annak nem olyan a jogállása, aminek alapján tőle az adó nem lenne követelhető). Ilyen esetben a termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást végző eva adóalany az ügyletről kibocsátott számlájában áfa összeget, áfa mértéket nem szerepeltethet, áfát nem „háríthat át”.^{98]}

V. 3. Közösségen belüli termékbeszerzés (és termékértékesítés)

A közösségi termékforgalomban, ha az értékesítés következményeként a termék az egyik tagállamból a másik tagállamba kerül, az értékesítés helye szerinti tagállamban adómentes Közösségen belüli termékértékesítés valósul meg, a rendeltetési hely szerinti tagállamban pedig adófizetési kötelezettséggel járó Közösségen belüli termékbeszerzés. Egyes speciális beszerzőkre – az új közlekedési eszköz illetve jövedéki termék beszerzéseiket kivéve – ettől az általános szabálytól eltérő szabályok vonatkoznak. A különös szabály alapján ezeknek a speciális beszerzőknek teljesített, éves szinten 10 000 eurót (2,5 millió forintot) meg nem haladó termékértékesítés után az értékesítés tagállamában áll fenn áfa fizetési kötelezettsége, melyet a termékértékesítőnek kell teljesítenie (a beszerzőnek nem kell a rendeltetési hely szerinti tagállamban a beszerzés után adót fizetnie). Az eva alanyai a speciális beszerzői körbe tartoznak,⁹⁹ így a Közösség más tagállamából történt termékbeszerzéseik tekintetében a következőkre kell figyelemmel lenniük:

Közösségen belülről történő termékbeszerzés címen – főszabály szerint – azok az ellenérték fejében megvalósuló termékbeszerzések adókötelesek belföldön, amelyeknél a terméket más tagállambeli adóalanytól szerzi be a belföldi közösségi adószámmal rendelkező adózó (ideértve mindazokat, akiknek az Áfa tv. 257/B. §-a alapján közösségi adószámmal kell rendelkeznie) és a terméket akár a beszerző, akár az eladó, vagy bármelyikük megbízásából egy harmadik személy egy másik tagállamból belföldre juttatja, fuvarozza.¹⁰⁰ Az áfa alapja a belföldön teljesített ügyletekre vonatkozó szabályok szerint állapítandó meg, az adóalapra – amennyiben a termék nem tartozik az Áfa tv. előírásai szerint más adómérték alá – 27%-os mértékű áfa számítandó fel. A Közösségen belülről történő termékbeszerzés után az áfa fizetési kötelezettség az ügyletről kibocsátott számla kibocsátásának a napján, de legkésőbb az ügylet teljesítésének napját magába foglaló hónapot követő 15-én keletkezik.¹⁰¹

Az eva alanyának be kell jelentenie az állami adó- és vámhatósághoz, ha az adóévben a Közösség más tagállamaiból beszerzett terméknek/termékeknek az adó nélkül számított összesített ellenértéke a 10 000 eurót (2,5 millió forintot) meghaladja. Az adózónak a bejelentési kötelezettségét azon termékbeszerzését megelőzően kell teljesítenie, amelynek ellenértékével túllépi a jelzett értékhatárt.¹⁰²

Amennyiben a tárgyévet megelőző évben az eva adóalany által a Közösség más tagállamaiból beszerzett terméknek/termékeknek az adó nélkül számított összesített ellenértéke nem haladta meg a 10 000 eurót (2,5 millió forintot), azonban a Közösségen belüli termékbeszerzés után az áfa fizetési kötelezettséget a tárgyévben – választása alapján – belföldön kívánja teljesíteni, e választását a tárgyévet megelőző adóév utolsó napjáig kell bejelentenie az állami adó- és

⁹⁸ Eva tv. 13. § (4) bekezdés.

⁹⁹ Eva tv. 16. § (4) bekezdés.

¹⁰⁰ Áfa tv. 19. §.

¹⁰¹ Áfa tv. 63. §

¹⁰² Áfa tv. 20. § (1) bekezdés d) pont, 257/B. § (2)-(4) bekezdések.

vámhatóságnak. Amennyiben az adózónak a tárgyévet megelőző évben nem volt Közösségen belüli beszerzése, e választásának bejelentését a tárgyévi első Közösségen belüli beszerzését megelőzően szükséges megtennie.¹⁰³

Az előzőek szerinti – bejelentő, változás bejelentő lapon tett – bejelentések alapján az állami adó- és vámhatóság közösségi adószámot állapít meg. [Amennyiben az adózó a Közösségen belüli termékértékesítésére – vagy szolgáltatás nyújtására illetve szolgáltatás igénybevételére – tekintettel kapott közösségi adószámát termékbeszerzés során a Közösség másik tagállamában illetőséggel bíró adóalanyként megadja, e tényről ugyancsak bejelentést kell tennie¹⁰⁴ a Közösségen belüli termékbeszerzés teljesítését követő hónap 20-áig.]

Amennyiben az eva alanyának az előzőek szerint közösségi adószámmal kell rendelkeznie a Közösségen belüli termékbeszerzéssel összefüggésben, vagy a termékbeszerzés során – az egyéb okból kapott – közösségi adószámát használja, a Közösségen belüli termékbeszerzése után áfa fizetési kötelezettsége van, amelyet az Áfa tv. rendelkezéseinek megfelelően szükséges megállapítani. A Közösségen belüli termékbeszerzésről a 1886. számú (speciális) áfa-bevallást, és a 18A60 számú összesítő nyilatkozatot szükséges benyújtani. A bevallás és az összesítő nyilatkozat arról a hónapról nyújtandó be, amelyben a Közösségen belüli termékbeszerzés után az adófizetési kötelezettség keletkezett. Az áfa-bevallást és az összesítő nyilatkozatot az adófizetési kötelezettség keletkezésének hónapját követő hónap 20. napjáig kell benyújtani, és a bevallás benyújtásával egyidejűleg teljesítendő a fizetendő adó is.¹⁰⁵

Új közlekedési eszköznek illetve jövedéki terméknek a Közösség másik tagállamából történt beszerzése után a közösségi adószámmal nem rendelkező eva adóalanyt is áfa fizetési kötelezettség terheli. Ha a beszerzett új közlekedési eszköz személygépkocsi vagy regisztrációs adó köteles motorkerékpár, a beszerzést terhelő adót a vámhatóság veti ki. Egyéb esetben a fizetendő adót az adófizetési kötelezettség keletkezésének hónapját követő hónap 20. napjáig benyújtandó 1886. számú bevallásban kell szerepeltetni és az adót a bevallás benyújtásával egyidejűleg kell megfizetni.

Az eva adóalany köteles közösségi adószámot kérni az állami adó- és vámhatóságtól, ha **Közösségen belüli termékértékesítést** végez. A közösségi adószám megállapításához a bejelentését a Közösségen belüli termékértékesítést megelőzően kell megtennie.¹⁰⁶ Az Áfa tv. előírásainak megfelelően Közösségen belüli adómentes termékértékesítés – főszabály szerint – akkor valósul meg, ha a belföldi – magyar közösségi adószámmal rendelkező – adóalany olyan termékértékesítést végez egy másik tagállamban nyilvántartásba vett, Közösségen belüli beszerzés címen adófizetésre kötelezett személy részére, amely termékértékesítés következményeként a terméket igazoltan a másik tagállamba fuvarozzák, juttatják el.¹⁰⁷ A Közösségen belüli termékértékesítés áfa-mentes, az abból származó bevétel eva kötelezettség alá esik. A Közösségen belüli adómentes termékértékesítésről mindemellett be kell nyújtani a 18A60. számú összesítő nyilatkozatot és az ügyletet szerepeltetni kell a 1886. számú áfa-bevallásban is. (A bevallást és az összesítő nyilatkozatot az ügylettel érintett hónapról kell benyújtani, a tárgyhót követő 20-áig.)

¹⁰³ Áfa tv. 20. § (5) bekezdés d) pont.

¹⁰⁴ Áfa tv. 20. § (7) bekezdés.

¹⁰⁵ Art. 2. számú melléklet I/B/3.5 4/A. számú melléklet, 3. számú melléklet.

¹⁰⁶ Áfa tv. 257/B. §, Eva tv. 16. § (4) bekezdés.

¹⁰⁷ Áfa tv. 89. § (1) bekezdés.

[A Közösségen belüli termékbeszerzésre és a Közösségen belüli adómentes termékértékesítésre vonatkozóan további hasznos információk találhatóak a 16., 17. és a 29. számú Információs füzetben.]

V.4. Határon átnyúló szolgáltatások

Az eva adóalanyoknak is figyelemmel kell lenni arra, hogy az általa nyújtott illetve általa **igénybevett szolgáltatás** az Áfa tv. előírásai (37-46. §) szerint belföldön, a Közösség másik tagállamában, vagy a Közösség területén kívül teljesül. A szolgáltatás teljesítési helyének megállapítása szempontjából az eva adóalany a belföldön nyilvántartásba vett áfa adóalanyokkal azonosan ítélandó meg.¹⁰⁸

Az Áfa tv-nek a szolgáltatás teljesítési helyére vonatkozó általános szabálya szerint a teljesítés helyét attól függően kell megállapítani, hogy a szolgáltatás igénybe vevője adóalany-e. Ha a szolgáltatás igénybe vevője adóalany, akkor a szolgáltatás teljesítési helyét az igénybevevő letelepedési helye határozza meg. Ha a szolgáltatás igénybe vevője nem adóalany, akkor a szolgáltatás a szolgáltatás nyújtójának a letelepedési helyén teljesül.¹⁰⁹ Különös szabály szerint állapítandó meg a teljesítés helye pl. az ingatlanhoz kapcsolódó szolgáltatás, a közlekedési eszköz bérbeadása esetén.¹¹⁰

Az eva adóalanyoknak azon – az Áfa tv. hivatkozott előírásai alapján – belföldön teljesített szolgáltatások után van szolgáltatás igénybevevőként áfa fizetési kötelezettsége, amely szolgáltatásoknak a nyújtója belföldön gazdasági céllal nem telepedett le (vagyis belföldön székhelye, állandó telephelye nincs).¹¹¹ Amennyiben a szolgáltatás belföldön nem letelepedett nyújtója a Közösség területén kívül letelepedett adóalany, akkor az eva adóalanyának az általa igénybevett szolgáltatást terhelő adót az eva-bevallásában kell szerepeltetnie és az eva-bevallás benyújtására előírt határidőig kell megfizetnie.¹¹² Amennyiben a szolgáltatás belföldön nem letelepedett nyújtója a Közösség területén letelepedett adóalany, akkor az eva adóalanyának a szolgáltatást terhelő adófizetési kötelezettség keletkezésének hónapját követő hónap 20. napjáig benyújtandó 1886. számú áfa-bevallásban kell az ügyletet szerepeltetnie, s ugyanezen időpontig kell az adót megfizetnie.¹¹³ Amennyiben a szolgáltatás nyújtója a Közösség más tagállamában letelepedett adóalany és a szolgáltatás teljesítési helyét az Áfa tv. általános szabálya (37. §) alapján kell megállapítani, a szolgáltatás igénybevételeéről a 18A60 számú összesítő nyilatkozatot is be kell nyújtani (tárgyhót követő 20-áig).¹¹⁴

Az Áfa tv. 2012. január elsejétől hatályos 59. § (3) bekezdéséből következően az olyan határon átnyúló szolgáltatások esetén, amelyeknél a szolgáltatás teljesítési helyének megállapítására az általános szabály (Áfa tv. 37. §) alkalmazandó és a szolgáltatás után annak belföldi eva adóalany igénybevevője az adófizetésre kötelezett, akkor az igénybevett szolgáltatás ellenértékébe beszámító előleg fizetése esetén már az előleg átvételekor, jóváírásakor keletkezik adófizetési kötelezettség (az adóalap a fizetett előleg). Az előleget és annak adóját arról a hónapra benyújtandó 1886. számú bevallásban kell szerepeltetni, amely hónapban az előleget a

¹⁰⁸ Eva tv. 16. § (4) bekezdés.

¹⁰⁹ Áfa tv. 37. §.

¹¹⁰ Áfa tv. 38-46. §.

¹¹¹ Eva tv. 16. § (2) bekezdés c.) pont, Áfa tv. 140. §.

¹¹² Eva tv. 16. § (3) bekezdés.

¹¹³ Art. 2. számú melléklet I/B/3.5, 3 számú melléklet.

¹¹⁴ Art. 4/A. számú melléklet.

szolgáltatásnyújtó megkapta. Amennyiben a szolgáltatás nyújtója a Közösség más tagállamában letelepedett adóalany, akkor az előlegről összesítő nyilatkozatot is be kell nyújtani.

Az eva adóalany által **nyújtott** olyan **szolgáltatás** után, amely az Áfa tv. előírásai alapján nem belföldön teljesül, az adózónak belföldi áfa fizetési kötelezettsége nincs. Az eva adóalanyuk ugyanakkor a Közösség másik tagállamában teljesített olyan szolgáltatásáról – és 2012. január elsejétől annak előlegéről is – összesítő nyilatkozatot kell benyújtania, amely szolgáltatás teljesítési helye az Áfa tv. általános szabálya szerint állapítandó meg.¹¹⁵ Emellett a Közösség más tagállamában teljesített szolgáltatást és annak előlegét (tájékoztató adatként) a 1886. számú áfa-bevallásban is szerepeltetni kell.¹¹⁶

(A határon átnyúló szolgáltatásokkal kapcsolatban további hasznos információk találhatóak a 16., 17. és a 29. számú Információs füzetben.)

VI. Bizonylatolás, nyilvántartási kötelezettség

Az adóalanyuk az Eva tv. hatálya alá tartozó tevékenységéről bizonylatot kell kibocsátania, mely kötelezettségét az Áfa tv. X. fejezete szerint kell teljesítenie.¹¹⁷ Ennek megfelelően – főszabály szerint – a termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője részére köteles számlát kibocsátani.¹¹⁸ Amennyiben az ellenértéknek az ügylet teljesítéséig bezárólag történő megfizetése, illetve az előleg megfizetése készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel vagy pénzhelyettesítő eszközzel történik, a számlát haladéktalanul ki kell bocsátani, egyéb olyan esetekben, amikor a számlán adót tüntetnek fel (ill. kellene feltüntetni), 15 nap áll rendelkezésre a számlaadási kötelezettség teljesítésére.¹¹⁹ A számlának (illetve az egyszerűsített adattartalmú számlának, nyugtának, számlával egy tekintet alá eső okiratnak) az Áfa tv. előírásainak megfelelő adattartalommal kell rendelkeznie. A bizonylaton az Áfa tv. szerint az adott termék értékesítésére, szolgáltatás nyújtására meghatározott adómértéknek megfelelő adót kell áthárítani.¹²⁰ Az adóalany nem háríthat át adót az olyan ügyletről kibocsátott számlájában, amely ügylet az Áfa tv. előírásai alapján nem belföldön teljesül, valamint az olyan ügyletről kibocsátott számlájában, amely ügylet tekintetében a termékbeszerző, szolgáltatás igénybevevő az áfa fizetésre kötelezett.¹²¹ (A bizonylatolási kötelezettség teljesítéséhez részletes tájékoztatás található a számla, nyugta adás alapvető szabályairól készült 18. számú információs füzetben.)

VII. Belföldi összesítő jelentéstételi kötelezettség

VII.1. A belföldi összesítő jelentés benyújtási kötelezettség kizárólag eladói minőségben eljárva vonatkozik az eva alanyokra, mely kötelezettség tekintetében 2018. június 30. napjáig az alábbiakban ismertetett szabályok irányadóak (2018. július 1. napját követően az eva alanyuk számlakibocsátóként – az áfa-alanyokhoz hasonlóan – online módon, a számla előállításához kötődően kell teljesítenie a belföldi adóalanyok számára kibocsátott, az előírt értékhatárt elérő vagy meghaladó összegű áthárított adót tartalmazó számlák tekintetében az adatszolgáltatást):

¹¹⁵ Art. 4/A. számú melléklet.

¹¹⁶ Art. 2. számú melléklet I/B/3.5.

¹¹⁷ Eva tv. 13. § (1) bekezdés.

¹¹⁸ Áfa tv. 159. § (1) bekezdés.

¹¹⁹ Áfa tv. 163. §.

¹²⁰ Eva tv. 13. § (2) bekezdés.

¹²¹ Eva tv. 13. § (3)-(4) bekezdés.

Az eva adóalanynak az általa kibocsátott mindazon számlák tekintetében kell számlánként nyilatkozni, amelyben egy másik, belföldön nyilvántartásba vett általános forgalmi adó alanyra áthárított általános forgalmi adó összege az 1 000 000 forintot eléri vagy meghaladja (az 1 000 000 forint adóértékhatár 2018. július 1-jétől 100 000 forintra módosul). A nyilatkozatát arról az adóévről benyújtott egyszerűsített vállalkozói adó bevallásban – az Eva tv. 11. § (5) bekezdés alkalmazása esetén a becslésre irányuló adóhatósági eljárás során – nyújtja be, amelyben a számlát kiállította. Az ügyletet teljesítő eva-alany jelentéstételi kötelezettsége tehát akkor áll fenn, ha az ügyletről általa kiállított számlában áthárított áfa összege eléri vagy meghaladja az 1 000 000 Ft-ot (számla módosítás esetén akkor, ha a számlában áthárított áfa összege akár a módosítás előtt, akár annak következtében akár módosítás előtt és után egyaránt eléri vagy meghaladja az 1 000 000 Ft-ot; számla érvénytelenítés esetén akkor, ha az érvénytelenített számlában áthárított áfa összege éri el vagy haladja meg ezt az összeget).

VII.2. Az eva adóalany - mint a belföldi összesítő jelentésre eladói minőségben kötelezett - számlánként nyilatkozni köteles:

a) a terméket beszerző, szolgáltatást igénybe vevő általános forgalmiadó-alany adószámának, csoportos általános forgalmi adóalanyiség esetén csoportazonosító számának első nyolc számjegyéről,

b) a kibocsátott számlában feltüntetett általános forgalmi adó alapjáról és áthárított általános forgalmi adó összegéről, a számla sorszámáról, valamint

c) a számlában az Áfa tv. 169. § g) pontja szerint feltüntetett időpontról, ennek hiányában a számla kibocsátásának keltéről.

VII.3. Számla módosítása esetén az eva adóalanynak az összesítő jelentés során az alábbiak szerint kell eljárnia:

Számla módosítása esetén a számlát módosító okiratot kiállító eva adóalany abban a bevallásban, amelyben a módosítás hatását figyelembe veszi, akkor köteles a módosított számlát érintően a VII.2. pont szerint nyilatkozni, ha a számlában áthárított általános forgalmi adó akár a módosítást megelőzően, akár azt követően vagy a módosítást megelőzően és azt követően is eléri vagy meghaladja az 1 000 000 forintot. Ebben az esetben az eva adóalany nyilatkozik annak a számlának a VII.2. pont szerinti adatairól, amelyet a módosítás érint, a módosítás számszaki hatásáról az általános forgalmi adó alap és áthárított általános forgalmi adó tekintetében, valamint a számlát módosító okirat sorszámáról.

VII.4. Számla érvénytelenítése esetén az eva adóalanynak az összesítő jelentés során az alábbiak szerint kell eljárnia:

Számla érvénytelenítése esetén a számlát érvénytelenítő okiratot kiállító eva adóalany, amennyiben az érvénytelenített számlában - ideértve a módosított számlát is - áthárított általános forgalmi adó összege elérte vagy meghaladta az 1 000 000 forintot, abban a bevallásban, amelyben az érvénytelenítés hatását figyelembe veszi, köteles a számlát érintően a VII.2. pont szerinti adatokról, valamint a számlát érvénytelenítő okirat sorszámáról nyilatkozni.

VII.5. Milyen ügyleteknek kell az összesítő jelentésben szerepelni?

- A belföldi, adóalany partnerrel folytatott, egyenes adózás alá tartozó ügyletekről kell teljesíteni, ahol van áthárított adó.

- Az ügyletet teljesítő eva adóalany jelentéstételi kötelezettsége akkor áll fenn, ha az ügyletről általa kiállított számlában áthárított áfa összege eléri vagy meghaladja az 1 000 000 Ft-ot (számla módosítás esetén akkor, ha a számlában áthárított áfa összege akár a módosítás előtt, akár annak következtében akár módosítás előtt és után egyaránt eléri vagy meghaladja az 1 000 000 Ft-ot; számla érvénytelenítés esetén akkor, ha az érvénytelenített számlában áthárított áfa összege éri el vagy haladja meg ezt az összeget).

Nem kell az összesítő jelentésben szerepeltetni:

- a nem adóalanyok teljesített értékesítéseket,
- a külföldi, magyar adószámmal nem rendelkező adóalanyok teljesített értékesítéseket,
- a belföldi vagy határon átnyúló, fordított adózás alá tartozó értékesítéseket/beszerzéseket,
- azon különös adómegállapítás körébe tartozó ügyleteket, ahol a számla áthárított adót nem tartalmazhat (pl. különbözet szerinti adózás alá tartozó használt termék értékesítést, a kompenzációs feláras rendszerbe tartozó értékesítés esetén alkalmazott felvásárlási jegyet vagy ennek hiányában kibocsátott számlát).

VIII. Pénzforgalmi elszámolás¹²²

Az eva adóalany az általános forgalmi adó megállapítására nem választhatja az Áfa tv. által 2013. január elsejétől bevezetett pénzforgalmi elszámolást, tekintettel arra, hogy arra kizárólag áfa-alanyok jogosultak (az egyéb törvényi feltételek mellett.)

IX. Az adóalanyiség megszűnése

Megszűnik az adózó adóalanyiséga¹²³

- a naptári év utolsó napjával, ha a naptári évet követő adóévre bejelentette, hogy adókötelezettségeit nem az Eva tv. rendelkezései szerint teljesíti, vagy a bejelentését jogszzerűtlenül nem tette meg;
- a változás bekövetkezésének napját megelőző nappal, ha a változás révén már nem felel meg az adóalanyiségra előírt bármely feltételnek;
- az adóalanyiség választására jogosító értékhatár meghaladásának napját követő nappal;
- a kapott előlegről kibocsátott utolsó számla kibocsátásának napját megelőző nappal, ha a naptári évben összesen 30 millió forintot meghaladó előlegről bocsátott ki számlát;
- az adóhatóság határozata véglegessé válásának napjával, ha terhére az adóhatóság számla- vagy nyugtaadási kötelezettség elmulasztása, vagy az ellenőrzés akadályozása miatt mulasztási bírságot állapított meg;
- a magánszemély adóalany egyéni vállalkozói jogállása megszűnésének napjával;
- a végelszámolás, a felszámolás, kényszerterelési eljárás kezdő időpontját megelőző nappal, egyébként a megszűnés napjával;

¹²² Áfa tv. 196/A.-196/G.§-ok.

¹²³ Eva tv. 3. § (1) bekezdés.

- részesedés megszerzésének napját megelőző nappal, ha a jogi személyben, egyéni cégben 50 százalékot (együttesen 50 százalékot) meghaladó szavazati jogot biztosító részesedést szerez(nek) olyan magánszemély(ek), akivel (akikkel) a naptári évben korábban nem állt tagi jogviszonyban (az öröklés esetére a rendelkezést nem kell alkalmazni);
- a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti, illetve a kisvállalati adóalanyiság létrejötte napját megelőző nappal.

Az adóalanyiság megszűnésének adóévet követő négy adóévre az Eva tv. hatálya alá nem lehet bejelentkezni, kivéve, ha az egyéni vállalkozói tevékenységre való jogosultság egyéni cég alapítása miatt szűnik meg.¹²⁴ Ilyen esetben az egyéni cég – mivel újonnan alapított vállalkozásnak minősül, ezért – két év elteltével a törvényben meghatározott egyéb feltételek megléte esetén választhatja az adóalanyiságot.

IX. 1. Az adóalanyiság megszűnése egyéni vállalkozók esetében

Amennyiben az egyéni vállalkozó az Eva tv. hatálya alól „kijelentkezik”, vagyis ezt az adózási módot a következő évre nem választja, akkor adókötelezettségét a vállalkozói személyi jövedelemadó szerint teljesíti, illetve a törvényi feltételek megléte esetén választhatja a következő adóévre az átalányadózást, vagy a kisadózó vállalkozások tételes adóját.

Az Szja tv. hatálya alá történő áttérést követően nyilvántartásait az Szja tv. rendelkezései szerint kell vezetnie. Az adóalanyiság megszűnésének adóévet követő első adóév első napjára az Szja tv. nyilvántartásokra vonatkozó rendelkezései szerint részletes vagyonelejtartást kell készítenie minden olyan eszközről, amelyet vállalkozói tevékenysége keretében fog használni.¹²⁵

Az adóalanyként lezárt adóévben teljesített valamennyi, az Szja tv. alapján költségnek minősülő kiadást (ideértve az értékcsökkenési leírás és beruházási költségek összegét is) elszámoltnak kell tekinteni. Amennyiben az adóalanyiság évközben szűnik meg (pl. március 31-ével), akkor az értékcsökkenési leírást időarányosan kell elszámoltnak tekinteni.¹²⁶

Az eva időszaka alatt megszerzett, előállított nem anyagi jószág, tárgyi eszköz alapján a magánszemély csak annyiban jogosult az adóalanyiság megszűnése után költséget elszámolni, amennyiben rendelkezik az értékcsökkenési leírás alapjának meghatározásához szükséges, más által kibocsátott bizonylattal.¹²⁷

Az evás időszakban adóévenként 20–20 százalékot elszámoltnak kell tekinteni az evás időszakot megelőző év(ek)ről áthozott veszteség összegéből.¹²⁸

Amennyiben évközben szűnik meg az adózó eva alanyisága és a vállalkozói személyi jövedelemadó megállapítására vonatkozó szabályokat választja az év hátralévő részére, akkor az év hátralévő részében keletkező jövedelmét az evás időszakot megelőző évekről áthozott, az evás időszakban elszámoltnak minősülő veszteségre is figyelemmel a még fennálló veszteség összegével csökkentheti. Abban az esetben, ha az átalányadózást választja, akkor a veszteség összegéből az egyes adóévekre 20-20 százalékot elszámoltnak kell tekinteni. Kisadózók tételes adójának választása esetén pedig az adóalanyiság minden 12 hónapjában 20-20 százalékot, illetve annak időarányos részét kell elszámoltnak tekinteni.

Amennyiben az egyéni vállalkozónak minősülő magánszemély elveszti vagy korlátozzák cselekvőképességét, nem szűnik meg az adóalanyisága, feltéve, hogy tevékenységét törvényes képviselője folytatja.

¹²⁴ Eva tv. 3. § (3) bekezdés.

¹²⁵ Eva tv. 17. § (8) bekezdés.

¹²⁶ Eva tv. 17. § (10) bekezdés c.) pont.

¹²⁷ Eva tv. 17. § (9) bekezdés.

¹²⁸ Eva tv. 17. § (11) bekezdés.

Az egyéni vállalkozó halála esetén tevékenységét özvegye, vagy örököse folytathatja, ennek feltétele, hogy e szándékát az adóhatóságnak 90 napon belül be kell jelentenie. Ilyen esetben a tevékenység folytatója a bejelentéssel egyidejűleg választhatja az eva adóalanyiságot a rá vonatkozó feltételek szerint.¹²⁹

Az egyéni vállalkozó nem alkalmazhatja az adóévben az átalányadózásra vonatkozó rendelkezéseket, ha az adóévben jogszerűen nem jelentkezhettek volna be az eva hatálya alá. Nem választható az átalányadó akkor sem az adóévet követő négy adóévben, ha az adóalanyiság év közben szűnt meg.¹³⁰

Abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó adóalanyiséga egyéni cég alapítása, vagy vagyoni betétjének átruházással történő megszerzése miatt szűnik meg, akkor az immateriális javaknak és tárgyi eszközöknek az egyéni cég részére nem pénzbeli hozzájárulásként történő szolgáltatása esetén a magánszemélynek a személyi jövedelemadóról szóló törvény ingó vagyontárgy, vagy ingatlan, vagyoni értékű jog átruházásából származó jövedelemre vonatkozó szabályai szerint keletkezik adókötelezettsége. Meg kell jegyezni, hogy a bevételből nem vonható le az az összeg, amelyet az egyéni vállalkozó valamely tevékenysége bevételével szemben költségként már elszámolt, vagy amelyet e törvény rendelkezései alapján költségként elszámoltnak kell tekinteni.¹³¹

IX. 2. Az adóalanyiság megszűnése a jogi személyek és az egyéni cégek esetében

A számviteli törvény hatálya alá tartozó eva-alany az adóalanyiság megszűnésének napjával, mint mérlegfordulónappal köteles a – számviteli törvény szerinti – beszámolót a mérlegfordulónapot követő ötödik hónap utolsó napjáig elkészíteni, valamint – ha egyébként a számviteli törvény szerint erre kötelezett – letétbe helyezni. Ez esetben a naptári év első napjától az adóalanyiság megszűnésének napjáig terjedő időszak a számvitelről szóló törvény alkalmazásában egy üzleti évnél minősül.¹³²

A számviteli törvény hatálya alá átkerülő (visszakerülő) adózónak (közkereseti társaságnak és betéti társaságnak, az egyéni cégnek) tételes leltárral (és leltározással) alátámasztott, könyvvizsgálóval ellenőrzött nyitómérleget kell készíteni.¹³³

A kiegészítő mellékletben az Eva tv. szerinti nyilvántartásról a számviteli törvény szerinti nyilvántartásra történő áttérésre (visszatérésre) külön utalni kell.¹³⁴

Társasági adó tekintetében az eva alanyiság alatti időszakban megszerzett immateriális jószág, tárgyi eszköz vonatkozásában az adóalapnál az értékcsökkenési leírást a más által kibocsátott bizonylaton feltüntetett bekerülési értékre vetítve kell megállapítani.

Költségként, ráfordításként elszámoltnak kell tekinteni a társasági adókötelezettség meghatározása során

- az immateriális javaknak és tárgyi eszközöknek az eva alanyként lezárt adóévre a Tao. tv. szerint időarányosan jutó értékcsökkenési leírását
- az összes költségnek minősülő kiadást (juttatást), továbbá
- az adóalanyiság megszűnésekor a nyitó mérlegben az immateriális javak és tárgyi eszközök kimutatott bekerülési értékének az adóalanyiság keletkezését megelőző adóév beszámolójában kimutatott bekerülési értéket meghaladó részét.¹³⁵

¹²⁹ Eva tv. 3. § (2) bekezdés.

¹³⁰ Eva tv. 17. § (6) bekezdés.

¹³¹ Eva tv. 3. § (4) bekezdés.

¹³² Eva tv. 20. § (3) bekezdés.

¹³³ Számviteli törvény 2/A. § (4) bekezdés.

¹³⁴ Számviteli törvény 2/A. § (5) bekezdés.

¹³⁵ Eva tv. 19. § (5) bekezdés.

Elszámoltnak kell tekinteni az evás adóéveknél adóévenként 20-20 százalékot az előző időszakból fennmaradt elhatárolt veszteség érvényesítésénél.¹³⁶

Az adókedvezmények tekintetében az adóalanyként lezárt adóévet figyelembe kell venni az olyan adókedvezmény tekintetében, amelyet az adózó a Tao. tv. rendelkezései szerint meghatározott számú adóévben vehet igénybe.¹³⁷

A számviteli törvény hatálya alá nem tartozó, bevételi nyilvántartást választó közkereseti társaság, betéti társaság, egyéni cég megszűnése esetén az adóalap megállapításakor az összes bevételt növeli, ha a kibocsátott számla, egyszerűsített számla ellenértéke nem folyt be, vagy az említett összeg a bevétel megszerzésének időpontjára vonatkozó szabály alapján a számla, egyszerűsített számla kibocsátásának napját követő 30. napon még nem vált bevétellé. Ezek a bevételek – az említett adóalanyok megszűnése esetén – eva-kötelesek.

A Tao. tv. hatálya alá visszakerülő jogi személy és az egyéni cég az eva-alanyisága megszűnését követő 60 napon belül köteles az esedékességi időre eső összeg feltüntetésével az eva-alanyisága megszűnését követő naptól az adóévet követő hatodik hónap utolsó napjáig számított időszak valamennyi teljes naptári negyedévre társasági adóelőleget bevallani (a '43TAO jelű nyomtatványon) és egyenlő részletekben a negyedév utolsó hónapjának 10. napjáig megfizetni. A háromhavonta esedékes társasági adóelőleg összege

a) az eva-alanyisága megszűnésének adóévében elszámolt összes bevétel 1 százaléka, ha az adóév időtartama 12 hónap volt,

b) az eva-alanyisága megszűnésének adóévében elszámolt összes bevételnek a működés naptári napjai alapján 12 hónapra számított összegének 1 százaléka minden más esetben.¹³⁸

IX. 3. Az adóalanyiság megszűnése és az áfa-kötelezettség

Az eva adóalanyiság megszűnését követően továbbra is gazdasági tevékenységet folytató adózó új áfa adóalanyként minősül (vagyis olyan áfa adóalanyként, aki/amely az Áfa tv. és az Eva tv. alkalmazásában nem tekinthető az eva adóalany, illetve az eva adóalanyiságot megelőzően létezett áfa adóalany jogutódjának). Az áfa adóalannyá váláshoz kapcsolódóan az adózót az áfa adózási mód tekintetében bejelentési kötelezettség terheli.¹³⁹ Amennyiben az adózó bejelentési kötelezettségét késedelmesen teljesíti, akkor – főszabály szerint – csak általános szabályok szerinti adózóként teljesítheti áfa-kötelezettségét (nem illeti meg pl. az alanyi adómentesség választásának a joga). A bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén mulasztási bírság kiszabásának van helye, ha az adózó a bejelentési kötelezettségét továbbra sem teljesíti, akkor – az Art. előírása szerint – az adóalanyt a kötelezettség teljesítéséig adó-visszaigénylésre, adó-visszatérítésre, költségvetési támogatás igénylésére, túlfizetés visszatérítésére vonatkozó jogosultság nem illeti meg.¹⁴⁰

Az eva adóalanyiság megszűnését követően az új áfa adóalany az eva adóalanyként lezárt időszakban beszerzett termék, igénybevett szolgáltatás tekintetében előzetesen felszámított forgalmi adót nem helyezhet levonásba.¹⁴¹

Amennyiben az adózó az Eva tv. hatálya alól „kijelentkezik”, vagyis ezt az adózási módot a következő évre nem választja, akkor következő év első negyedévéről benyújtandó áfa beval-

¹³⁶ Eva tv. 19. § (6) bekezdés.

¹³⁷ Eva tv. 19. § (7) bekezdés.

¹³⁸ Tao. tv. 26. § (12) bekezdés.

¹³⁹ Art. 16. §.

¹⁴⁰ Art. 16 § (4) bekezdés.

¹⁴¹ Eva tv. 16. § (6) bekezdés.

lásában az azon ügyleteihez kapcsolódóan kell fizetendő áfát szerepeltetnie, amely ügyletek tekintetében az Áfa tv. előírásai alapján az adófizetési kötelezettség a következő adóév első negyedévében keletkezik, és e bevallásában azon ügyleteihez kapcsolódóan érvényesíthet adólevonási jogot, amelyek tekintetében az adólevonási jog keletkezésének időpontja a következő adóév első negyedévére esik. Az előzőek szerinti főszabálytól eltérően abban az esetben, ha ügyletből származó bevétel az eva adóalanyiság időszakában megszerzett bevételnek minősült (azután az adót az Eva tv. szabályai szerint kellett megállapítani), az ügyletet áfa fizetési kötelezettség nem terheli, és nem kell az áfa bevallásban szerepeltetni, függetlenül attól, hogy az Áfa tv. előírásai alapján az áfa fizetési kötelezettség keletkezésének időpontja a következő adóévre esik.¹⁴² Így pl. abban az esetben, ha a számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalany olyan Áfa tv. 58. § hatálya alá tartozó ügyletet teljesít, amelynek az elszámolási időszaka teljes egészében az eva adóalanyiság időszakára esik, és azután az adózónak eva fizetési kötelezettséget kell teljesítenie, az ügylet után akkor sem keletkezik áfa fizetési kötelezettsége, ha az ügylet Áfa tv. 58. § szerinti teljesítési időpontja az eva adóalanyiság megszűnését követő áfa adóalanyiság időszakára esik.

Amennyiben az adózó adóalanyiséga azért szűnik meg, mert az adózó az eva adóalanyiság feltételeinek nem felelt meg, s ebből adódóan jogszerűtlenül alkalmazta az Eva tv. előírásait, az adóhatóság az adózó áfa-kötelezettségét becsléssel állapítja meg,¹⁴³ a becslés során előzetesen felszámított áfát (levonható adót) nem lehet megállapítani.¹⁴⁴

X. Járulék, szociális hozzájárulási adó és egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettség

Az Eva tv. az eva adóalany egyéni- és társas vállalkozók járulék, szociális hozzájárulási adó és egészségügyi hozzájárulásának vonatkozásában nem tartalmaz előírásokat, e kötelezettségekről a Tbj.¹⁴⁵, a Szochó tv.,¹⁴⁶ valamint az Eho tv.¹⁴⁷ rendelkezik.

Eva adózó egyéni vállalkozók járulék- és szociális hozzájárulási adó fizetése

Az eva adózó egyéni vállalkozó járulékfizetési kötelezettsége attól függően alakul, hogy vállalkozását milyen tevékenységként végzi. **Az eva adózó egyéni vállalkozó családi járulékkedvezményt nem érvényesíthet!**

Megkülönböztetünk:

- főfoglalkozású,
- heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban álló, illetve nappali tagozaton tanulmányokat folytató (többes jogviszonyos), valamint
- kiegészítő tevékenységet folytatónak minősülő egyéni vállalkozót.

A járulékok fajtái és mértéke

A biztosított által fizetendő:

- nyugdíjjárulék mértéke 10 százalék,

¹⁴² Eva tv. 16. § (5) bekezdés.

¹⁴³ Eva tv. 22. § (4) bekezdés.

¹⁴⁴ Eva tv. 22. § (6) bekezdés.

¹⁴⁵ A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.).

¹⁴⁶ 2011. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Szochó tv.).

¹⁴⁷ Az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Eho tv.).

- az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék mértéke 8,5 százalék. Az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékon belül a természetbeni egészségbiztosítási járulék 4 százalék, a pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3 százalék, a munkaerő-piaci járulék 1,5 százalék.

A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó által fizetendő egészségügyi szolgáltatási járulék havi összege 7 320 forint (napi összege 244 forint).

A szociális hozzájárulási adó mértéke 19,5 százalék.

X.1. A főfoglalkozású (biztosított) eva adózó egyéni vállalkozó járulék és szociális hozzájárulási adó fizetése

A főfoglalkozású (biztosított) eva adózó egyéni vállalkozó a nyugdíjjárulékot a Tbj. szerinti minimálbér, az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékot a minimálbér 1,5-szerese, a szociális hozzájárulási adót a Tbj. szerinti minimálbér 112,5 százaléka alapulvételével fizeti meg.

A főfoglalkozású vállalkozó esetében Tbj. szerinti minimálbér:

a tárgy hónap első napján, a teljes munkaidőre érvényes minimálbér, azaz 138 000 forint, azonban, ha az egyéni vállalkozó személyesen végzett főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel, a garantált bérminimum, ami havi 180 500 forint.

Az eva adózó egyéni vállalkozó a magasabb összegű társadalombiztosítási ellátások megszerzése érdekében egyoldalú nyilatkozattal vállalhatja, hogy a járulékokat a Tbj. szerinti minimálbérnél (legalább a minimálbér másfélszerese alapulvételével) magasabb járulékalap után fizeti meg. A magasabb járulékalap választására vonatkozó nyilatkozat a tárgyév első járulékvallásában, azaz a január havi 1858-as járulékvallásban tehető meg. A nyilatkozat az adóévre szól és az Art. szerinti végrehajtható okiratnak minősül.

Példa: A biztosított főfoglalkozású eva alany egyéni vállalkozó főtevékenysége adószakértői tevékenység, amely tevékenységet személyesen végez. Főszabályként a vállalkozónak 2018. január 1-jétől havi 180 500 (egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék esetében 270 750 forint) járulékalap után kell a járulékokat megfizetnie, mivel főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget igényel. A magasabb összegű társadalombiztosítási ellátások megszerzése érdekében a jogszabályban rögzített garantált bérminimum havi összegének másfélszeresét meghaladó járulékalap után önkéntes döntés alapján akkor fizethet járulékokat, ha az erre vonatkozó nyilatkozatot határidőben megteszi. Magasabb összeg választása esetén a szociális hozzájárulási adó alapja is a magasabb, vállalt összeg lesz.

A magasabb vállalt összeg szerinti fizetési kötelezettség megállapítása során, ha az eva adóalanyiság év közben megszűnik, az adóalapot törthónap esetén az egyszerűsített vállalkozói adóalanyisága megszűnésének hónapjában napi arányosítással kell megállapítani.

Az egyéni vállalkozó a Tbj. szerinti minimálbér (minimálbér másfélszerese, minimálbér 112,5 százaléka) alapulvételével nem köteles nyugdíjjárulékot, egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot, szociális hozzájárulási adót fizetni arra az időtartamra, amely alatt

- a. táppénzben, baleseti táppénzben, csecsemőgondozási díjban, , gyermekgondozási díjban részesül,
- b. gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül - kivéve, ha a gyermekgondozást segítő ellátás, gyermekgondozási segély, az ápolási díj folyósításának tartama alatt vállalkozói tevékenységét személyesen folytatja -,
- c. csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban és gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási segélyben egyidejűleg részesül,
- d. katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona,
- e. fogvatartott,
- f. ügyvédi tevékenységét, szabadalmi ügyvivőként, közjegyzőként kamarai tagságát, vagy állat-egészségügyi szolgáltató tevékenységét szünetelteti.

Amennyiben az előzőekben meghatározott körülmények a naptári hónap teljes tartamán át nem állnak fenn, a járulékfizetési alsó határ kiszámításánál egy-egy naptári napra a járulékalap harmincad részét kell alapul venni. Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha az egyéni vállalkozó biztosítási jogviszonya hónap közben kezdődött vagy szűnt meg.

A szociális hozzájárulási adó tekintetében is az adó alapja legalább a Tbj. szerinti minimálbér 112,5 százalékának harmincad része azokra a naptári napokra számítva, amelyekre tekintettel nem mentesül az adófizetés különös szabályainak alkalmazása alól.

A nyugdíjjárulékot, az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot, valamint a szociális hozzájárulási adót havonta, a tárgyhónapot követő hó 12-éig kell megfizetni.

X.2. Többes jogviszonyos eva adózó egyéni vállalkozó járulék- és szociális hozzájárulási adó-fizetési kötelezettsége

A heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszony melletti eva adózó egyéni vállalkozó esetében a pénzbeli és természetbeni egészségbiztosítási járulék, a nyugdíjjárulék, valamint a szociális hozzájárulási adó alapja az Eva tv.ben meghatározott adóalap 4 százaléka. (Nem kell tehát az 1,5 százalék mértékű munkaerő-piaci járulékot megfizetni, illetve nincs legalább a Tbj. szerinti minimálbér utáni járulék- és szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség.)

A nemzeti köznevelésről szóló törvény, valamint a felsőoktatásról szóló törvény szerinti közép- vagy felsőoktatási intézményben, az Európai Gazdasági Térség tagállamában vagy Svájcban közép- vagy felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató eva adózó egyéni vállalkozó járulék/adóalapja szintén az Eva tv.-ben meghatározott adóalap 4 százaléka.

Szintén az egyszerűsített vállalkozói adó alapjának 4 százaléka után kell az adófizetési kötelezettséget teljesítenie az egyéni vállalkozónak, ha tagként a kifizetővel az adóalap megállapításának különös szabályai hatálya alá tartozó jogviszonyban áll, tehát van olyan vállalkozás, amely a minimálbér 112,5 százaléka után megfizeti a szociális hozzájárulási adót. A járulékfizetési kötelezettség alapja is az eva adóalap 4 százaléka, de esetükben a 4 százalék természetbeni, a 3 százalék pénzbeli egészségbiztosítási és a 10 százalék nyugdíjjárulék mellett a 1,5 százalék munkaerő-piaci járulékot is meg kell fizetni.

A heti 36 órás foglalkoztatás megállapításánál az egyidejűleg fennálló munkaviszonyokban előírt munkaidőt össze kell számítani.

A többes jogviszonyos eva adózó egyéni vállalkozó a munkaviszonya, illetőleg a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követő tárgyévi időszakra is választhatja a magasabb járulékalap utáni járulékfizetést.

A járulékokat és a szociális hozzájárulási adót negyedévente, a negyedévet követő hónap 12. napjáig kell megfizetni.

X.3. A kiegészítő tevékenységet folytatóként minősülő eva adózó egyéni vállalkozó járulékfizetése

Kiegészítő tevékenységet folytató az az egyéni vállalkozó, aki vállalkozói tevékenységet saját jogú nyugdíjasként folytat, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.¹⁴⁸

Saját jogú nyugdíjas: az a természetes személy, aki

1. a Tny., illetve nemzetközi egyezmény alkalmazásával a Tbj. 14. § (3) bekezdés a) (öregségi nyugdíj) pontjában meghatározott saját jogú nyugellátásban, a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított öregségi, rokkantsági nyugdíjsegélyben (nyugdíjban), egyházi jogi személytől nyugdíjban vagy növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadékban részesül,
2. a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek, illetve az EGT-állam jogszabályai alkalmazásával saját jogú öregségi nyugdíjban részesül,
3. az egyéni vállalkozó kiegészítő tevékenységet folytató jogállását nem érinti, ha az 1-2. alpontokban említett nyugdíj folyósítása szünetel.¹⁴⁹

Az eva adózó kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó havi 7 320, napi 244 forint összegű egészségügyi szolgáltatási járulékot és 10 százalék nyugdíjjárulékot fizet. A nyugdíjjárulék alapja az Eva tv.ben meghatározott adóalap 10 százaléka.

Az egészségügyi szolgáltatási járulékot és a nyugdíjjárulékot évente, az adóévet követő hó 12. napjáig kell megfizetni.

Több jogviszony egyidejű fennállása esetén a kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozó után az egészségügyi szolgáltatási járulékot csak egy jogviszonyban kell megfizetni.

Ha az egyéni vállalkozó egyidejűleg társas vállalkozó is, az egészségügyi szolgáltatási járulékot főszabályként egyéni vállalkozóként kell megfizetnie. Ettől eltérően, az egyéni vállalkozó a tárgyév január 31-éig a társas vállalkozásnak tett nyilatkozata alapján az adóév egészére választhatja, hogy az egészségügyi szolgáltatási járulékot a társas vállalkozás fizeti meg utána.¹⁵⁰

Amennyiben év közben válik kiegészítő tevékenységet folytatóvá az egyidejűleg több társas vállalkozói jogviszonnyal rendelkező társas vállalkozó, akkor az adóév fennmaradó időszakára nyilatkozik arról, hogy melyik társas vállalkozás fizeti meg utána az egészségügyi szolgáltatási járulékot.¹⁵¹

Nem kell egészségügyi szolgáltatási járulékot fizetni arra az időtartamra, amely alatt a kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozó

¹⁴⁸ Tbj. 4. § e) pont.

¹⁴⁹ Tbj. 4. § f) pont.

¹⁵⁰ Tbj. 38. §.

¹⁵¹ Tbj. 38. § (5) bekezdés.

- a. keresőképtelen, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási segélyben részesül,
- b. fogvatartott,
- c. állat-egészségügyi szolgáltató tevékenysége szünetel,
- d. ügyvédi tevékenysége, közjegyzői vagy szabadalmi ügyvivői kamarai tagsága szünetel,
- e. egyéni vállalkozói tevékenysége szünetel,
- f. foglalkoztatása a munkaviszonyában vagy egyidejűleg fennálló több munkaviszonyában együttesen eléri a heti 36 órát.¹⁵²

Az eva hatálya alá tartozó, kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó e jogviszonyára tekintettel szociális hozzájárulási adót nem fizet.

X. 4. Járulékok bevallása

A főfoglalkozású (biztosított) egyéni vállalkozó a járulék- és szociális hozzájárulási adó bevallási kötelezettséget az Art.-ben meghatározottak szerint a tárgyhónapot követő hónap 12-éig az '58-as számú bevallás benyújtásával köteles teljesíteni.

Az a több biztosítási jogviszonyban álló – a VIII. 2. pontban említett - egyéni vállalkozó, aki az Eva tv. szabályai szerinti adózást választotta, az evaalap 4 százaléka után fizetendő járulékokat és a szociális hozzájárulási adót negyedévente, a tárgynegyedévet követő hónap 12. napjáig az '58-as számú bevallásban a tárgynegyedév utolsó hónapjának kötelezettségeként vallja be.

Az Eva tv. szabályai szerint adózó kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó – az előzőektől eltérően - a járulékait az adóévet követő év február 25-ig a '43-as számú bevallásában közli.

A foglalkoztatónak minősülő egyéni vállalkozónak az általa foglalkoztatott biztosítottak adó, járulék, szociális hozzájárulási adó és egyéb adataira vonatkozó bevallását a '08-as számú bevallásban kell teljesítenie.

X. 5. Társas vállalkozás, társas vállalkozó járulékfizetési kötelezettsége

Az eva hatálya alá tartozó társas vállalkozás, illetve társas vállalkozó tekintetében eltérő rendelkezés hiányában a járulék és szociális hozzájárulási adó fizetésnek a Tbj. 27-28. §-ai, és a Szocho tv. 457. §-a szerint kell eleget tenni. E kötelezettségekről a „Társas vállalkozások, társas vállalkozók járulékfizetésének alapvető szabályai” című, 12. számú információs füzetből tájékozódhat.

X.6. Egészségügyi hozzájárulás

Az Eva tv. e tekintetben sem tartalmaz eltérő rendelkezéseket, ezért „Az egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség” című, 11. számú információs füzetből tájékozódhat az egészségügyi hozzájárulás általános szabályairól.

XI. Szakképzési hozzájárulás¹⁵³

¹⁵² Tbj. 37.-37/A. §.

¹⁵³ Eva tv. 16/A. §.

Valamennyi eva alanyt érinti a szakképzési hozzájárulás kötelezettség, ha munkaviszony keretében magánszemélyt foglalkoztat. Nem kell szakképzési hozzájárulást fizetni a társas vállalkozás tevékenységében személyesen közreműködő tagja, valamint az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény¹⁵⁴ alapján alkalmi munka keretében foglalkoztatott személy után.

A szakképzési hozzájárulás mértéke magánszemélyenként havonta a tárgy hónap első napján érvényes minimálbér kétszeresének 1,5 százaléka. Ha az adózó szakképző iskolával kötött együttműködési megállapodás alapján, vagy a tanulóval kötött tanuló szerződés alapján közreműködik szakképző iskolai tanuló gyakorlati képzésében, akkor szakképzési hozzájárulás-fizetési kötelezettségének összegét csökkentheti tanulónként havonta a tárgy hónap első napján érvényes minimálbér kétszeresének 1,5 százalékaival, összesen legfeljebb a meghatározott kötelezettség összegéig. A szakképzési hozzájárulást negyedévenként kell megállapítani, (a kötelezettség-csökkentés figyelembe vehető a megállapításkor), valamint az egyes negyedévekre megállapított adóelőleget az adóévre vonatkozó eva bevallásban kell bevallani. A szakképzési hozzájárulást (kivéve az utolsó negyedévre megállapított szakképzési hozzájárulást) a negyedévet követő hónap 12. napjáig, az adóév utolsó negyedévére megállapított szakképzési hozzájárulást az eva megfizetésére előírt határidőig kell megfizetni.

XII. Cégaadó

A cégaadó szabályai alapján az eva megfizetése nem mentesít a cégaadó-kötelezettség alól.

Miután az evás egyéni vállalkozó költséget nem számolhat el, ezért a Gjt.¹⁵⁵ alapján erre tekintettel nem terheli cégaadó-kötelezettség. Az evás társas vállalkozás ellenben a költségelszámolástól függetlenül a cégaadó alanya, amennyiben belföldi hatósági nyilvántartásban szereplő személygépkocsi van a tulajdonában, illetve, ha a nem magyar rendszámú személygépkocsi után a számviteli törvény szerint költséget számol el.¹⁵⁶ A pénzügyi lízingbe adott, hatósági nyilvántartásba bejegyzett személygépkocsi esetén az adó alanya a pénzügyi lízingbe vevő.¹⁵⁷

A cégaadó szabályairól bővebb tájékoztatás a 31. számú információs füzetben található.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

¹⁵⁴ 2010. évi LXXV. törvény.

¹⁵⁵ A gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Gjt.).

¹⁵⁶ Gjt. 17/A. § (1) bekezdés.

¹⁵⁷ Gjt. 7/B. § (1) bekezdés.